

VU Sociologijos katedra

Universiteto g. 9/1, 01513 Vilnius
Tel. 2667606, Faks. 2667600
www.fsf.vu.lt/sk/, fsf@fsf.vu.lt

Skirtingų amžiaus grupių vaikų bei studentų tėvų požiūris į švietimą

Tyrimo ataskaita

Vilnius - 2005

Turinys

Išvadas.....	6
Tyrimo tikslas ir uždaviniai	6
Tyrimo uždaviniai tikslui pasiekti.....	6
Tyrimo metodologija.....	7
Tyrimo organizatoriai.....	8
1. Domėjimasis švietimo sistema bei atskirais švietimo aspektais	9
Domėjimasis švietimu	9
Domėjimosi švietimų motyvacija	10
Domėjimasis atskirais švietimo aspektais.....	12
Domėjimasis švietimo reforma	12
Domėjimasis ugdymo turiniu	12
Domėjimasis ugdymo kokybe.....	13
Domėjimasis švietimo sistemos finansavimu	14
2. Požiūris į dabartinę švietimo sistemą.....	15
Švietimo sistemos vertinimas	15
Švietimo reformos vertinimas	16
Švietimo padėties vertinimas	16
Švietimo sąlygų vertinimas	17
Švietimo finansavimo vertinimas	17
Švietimo įstaigos (mokyklos) pasirinkimo galimybių vertinimas	18
Papildomo ugdymo vertinimas	18
Mokamų švietimo paslaugų vertinimas.....	19
3. Švietimo pokyčių per pastaruosius metus vertinimas	20
Švietimo sistemos atvirumas ir lankstumas	20

Išsilavinimo kokybė	21
Mokymosi galimybės, prieinamumas.....	21
Mokymosi motyvacija.....	22
Mokyklos parama mokiniui	22
Saugumas mokykloje.....	23
Tėvų požiūris į Lietuvos švietimo sistemą lyginant su kitomis šalimis.....	24
Tėvų požiūris į vaikų sveikatos priežiūrą švietimo institucijose.....	24
Tėvų požiūris į profesinį orientavimą.....	25
Mokinių aprūpinimas vadovėliais.....	25
Pedagogų kvalifikacija.....	26
Asmeninė tėvų atsakomybė privalomojo vaikų mokymo atžvilgiu	26
4. Informuotumas apie švietimą.....	29
Žinojimas apie švietimo strategiją 2003-2012 metams.....	29
Informacijos apie švietimo reformos žingsnius pakankamumas / nepakankamumas	29
Valstybinių brandos egzaminų sistema.....	29
Mokyklų tinklo optimizavimas	30
Mokymo profiliavimas	31
Mokinių vežiojimas į mokyklas.....	31
Mokinio "krepšelis"	32
Specialiųjų poreikių vaikų integravimas	33
Priešmokyklinis ugdymas	33
Tėvų informacijos šaltiniai apie švietimo reformos žingsnius	35
Tėvų informacijos apie švietimą atitikimas tikrove ir mitai	36
5. Pritarimas / nepritarimas švietimo reformos žingsniams.....	39
Valstybinių brandos egzaminų sistema.....	39
Mokyklų tinklo optimizavimas	39
Mokymo profiliavimas	40

Mokinių vežiojimas į mokyklas.....	41
Mokinio "krepšelis"	41
Specialiųjų poreikių vaikų integravimas	42
Priešmokyklinis ugdymas	42
6. Požiūris į mokymo lygmenis atskirų švietimo aspektų atžvilgiu	44
Tėvų požiūris į ikimokyklines įstaigas.....	44
Ikimokyklinių įstaigų veiklos vertinimas	44
Ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybių vertinimas.....	45
Ikimokyklinių įstaigų prieinamumo vertinimas.....	46
Priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarkos vertinimas	46
Ikimokyklinių įstaigų darbo kokybės vertinimas	47
Materialinio aprūpinimo ikimokyklinėse įstaigose vertinimas.....	47
Auklėtojų darbo ikimokyklinėse įstaigose vertinimas.....	48
Tėvų požiūris į priešmokyklines grupes	49
Priešmokyklinio ugdymo vertinimas	49
Priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybių vertinimas	50
Priešmokyklinių grupių prieinamumo vertinimas	51
Priėmimo į priešmokyklines grupes tvarkos vertinimas	51
Ugdymo priešmokyklinėse grupėse kokybės vertinimas	51
Materialinio aprūpinimo priešmokyklinėse grupėse vertinimas	52
Priešmokyklinių grupių auklėtojų darbo vertinimas	52
Požiūris į bendrojo lavinimo mokyklas	54
Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos vertinimas	54
Bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas	54
Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumo vertinimas	55
Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarkos vertinimas.....	56
Mokymo bendrojo lavinimo mokyklose kokybės vertinimas	56

Materialinio aprūpinimo bendrojo lavinimo mokyklose vertinimas.....	57
Mokytojų darbo mokyklose vertinimas	57
Tėvų požiūris į profesinio rengimo sistemą.....	59
Profesinio rengimo sistemos vertinimas	59
Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas	59
Profesinių mokyklų prieinamumo vertinimas	60
Priėmimo į profesines mokyklas tvarkos vertinimas.....	60
Profesinių mokyklų darbo kokybės vertinimas.....	60
Materialinio aprūpinimo profesinėse mokyklose vertinimas.....	61
Pedagogų darbo profesinėse mokyklose vertinimas	61
Tėvų požiūris į aukštojo mokslo sistemą.....	63
Aukštojo mokslo sistemos vertinimas	63
Aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas	64
Aukštųjų mokyklų prieinamumo vertinimas	64
Priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos vertinimas	65
Aukštųjų mokyklų darbo kokybės vertinimas.....	65
Materialinio aprūpinimo aukštosiose mokyklose vertinimas	66
Dėstytojų darbo aukštosiose mokyklose vertinimas.....	67
7. Tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonė apie švietimą	68
Švietimo aspektų vertinimas tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų grupėje	68
Įvairių mokymo lygmenų prieinamumo vertinimai tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų grupėje	68
8. Socialiai remiamų šeimų tėvų požiūris į švietimą	71
Švietimo aspektų vertinimas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje	71
Švietimo padėties vertinimas	71
Mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybių vertinimas	71
Švietimo paramos socialiai remtinų šeimų vaikams vertinimas.....	72
Socialiai remtinų šeimų vaikų mokymosi perspektyvų vertinimas.....	73

Įvairių mokymo lygmenų įstaigų prieinamumo vertinimas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje	73
9. Tėvų bendravimas su pedagogais	77
Išvados	84

Ivadas

Bendras aukštas švietimo sistemos Lietuvoje vertinimas, kuris fiksuojamas reguliariai atliekamose visuomenės nuomonės apklausose, dažniausiai pateikia bendriausius įvairių visuomenės grupių vertinimus: didžiąjai daliai Lietuvos gyventojų švietimo institucijų veikla ir švietimo reforma yra labai aktuali problema, kita dalis yra arba jau nutolusi, arba dar nepaliesta konkrečių sąsajų su švietimo institucijomis. Respondentai, vertindami įvairus švietimo sistemos aspektus, remiasi skirtinga patirtimi. Deja, ši patirtis ne visuomet analizuojama per vykdomos švietimo sistemos politikos prizmę, kuri diferencijuota skirtingo amžiaus vaikų grupių – ikimokyklinį, mokyklinį, profesinį bei aukštąjį išsimokslinimą - atžvilgiu.

Siekiant, kad švietimo reforma būtų efektyvesnė, reikia, kad joje turėtų galimybę dalyvauti visos interesų grupės. Viena tokių interesų grupių yra akivaizdi – vaikų tėvai. Be jų aktyvios paramos sunku įsivaizduoti sėkmingą Lietuvos švietimo politikos vykdymą. Šiandien Lietuvoje jau pradėjo burtis mokinių tėvų asociacijos, aktyvesni tėvai nori dalyvauti priimant sprendimus, kaip bus mokomi jų vaikai.

Tačiau, norint užtikrinti sėkmingą mokyklos ir tėvų bendradarbiavimą, būtina išsiaiškinti įvairaus amžiaus vaikų ir studentų tėvų požiūrį ne tik į pačią švietimo sistemą, jos kaitą, bet ir identifikuoti problemas, su kuriomis konkrečiai susiduria tėvai. Tam, kad švietimo įstaigų ir tėvų bendradarbiavimo kokybė gerėtų, kad tėvai norėtų aktyviai tame dialoge dalyvauti, visų pirma, tikslinga žinoti, kas, tėvų nuomone, yra teigiama ir kas yra kritikuotina švietimo sistemoje ir kokie yra tos kritikos argumentai. Toks žinojimas leistų kryptingai skatinti tokio dialogo veiksmingumą.

Tyrimo tikslas ir uždaviniai

Inicijuojamo tyrimo tikslas ištirti įvairaus amžiaus vaikų ir jaunimo tėvų požiūrius į dabartinę švietimo sistemą, šių požiūrių panašumus ir skirtumus.

Tyrimo uždaviniai tikslui pasiekti

- Nustatyti, kiek skirtingų amžiaus grupių vaikų (ikimokyklinio amžiaus vaikų, mokinių ir studentų) tėvai domisi švietimu? Kas labiausiai skatina juos domėtis švietimu? Kokie švietimo aspektai juos labiausiai domina (ugdymo turinys, ugdymo sąlygos, ugdymo kokybė, finansavimas)?
- Ištirti, koks tėvų požiūris į dabartinę Lietuvos švietimo sistemą ir jos kaitą? Ar skiriasi tėvų požiūris į ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą, bendrąjį lavinimą, profesinį mokymą ir studijas aukštosiose mokyklose (prieinamumo, pasirinkimo galimybių, kokybės, aprūpinimo aspektais)?
- Nustatyti, kaip tėvai vertina dabartinę švietimo padėtį, švietimo sąlygas.
- Nustatyti, kaip tėvai vertina pedagogų (auklėtojų/mokytojų/dėstytojų) darbą.
- Ištirti, ar tėvai turi pakankamai informacijos apie švietimo reformos žingsnius (valstybinių brandos egzaminų sistemos įvedimą, profilinį mokymą, mokyklų tinklo

optimizavimą, vežiojimą į mokyklas, specialiųjų poreikių vaikų integravimą, „mokinio krepšelio“ įvedimą, priešmokyklinio ugdymo įvedimą); iš kokių šaltinių jie gauna tą informaciją.

- Įvertinti, ar tėvų turima informacija atitinka tikrovę; kokie dažniausi tėvų nuomonę atspindintys socialiniai „mitai“ apie švietimą.
- Iširti, ar tėvai pritaria minėtiems švietimo reformos žingsniams.
- Iširti, koks tėvų požiūris į švietimo finansavimą, mokamas švietimo paslaugas.
- Iširti, kokia tėvų nuomonė apie mokyklos pasirinkimo galimybes, apie priėmimo į įvairių lygmenų mokymo įstaigas tvarką.
- Iširti, kokia tėvų nuomonė apie švietimo kokybę (įvairiais švietimo lygmenimis).
- Iširti, kokia tėvų nuomonė apie papildomąjį ugdymą.
- Iširti, kokia tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonė apie švietimą (pasirinkimo galimybės, poreikių tenkinimas, kokybė, prieinamumas, kaina).
- Nustatyti, ar skiriasi lietuviškose mokyklose ir tautinių mažumų mokyklose besimokančių mokinių tėvų nuomonės apie švietimą.
- Nustatyti, ar skiriasi ikimokyklinio, jaunesniojo, vidutinio ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikus auginančių tėvų bei studentų tėvų nuomonės.
- Iširti, kokia socialiai remtinų šeimų tėvų nuomonė apie švietimą (prieinamumą, pasirinkimo galimybes, reikiamą švietimo paramą, tolesnio jų vaikų mokymosi perspektyvas).
- Iširti, kaip dažnai ir kokias būdais tėvai bendrauja su savo vaikų pedagogais (atskirai pagal vaikų amžių ir lytį, tėvų socialinę padėtį, gyvenamąją vietą, mokyklos tipą, lygmenį)?

Tyrimo metodologija

Į absoliutų daugumą išvardintų klausimų atsakymą galima gauti naudojant kiekybinius tyrimo metodus. Tam tikslui buvo atliktos 2 bangos reprezentatyvių sociologinių apklausų, kurių metu buvo atrinkta pirma tikslinė (t.y. tėvai - turintys besimokančio amžiaus vaikų) respondentų grupė (N1=702), kuri vėliau buvo papildyta kita tiksline respondentų grupe (N2=105). Bendra tikslinės respondentų grupės imtis N=807.

Toks tyrimo kelias leido ne tik gauti patikimus atsakymus į tyrimo uždavinių klausimus, bet ir papildomai palyginti tėvų nuomonę bendrais švietimo klausimais su Lietuvos gyventojų nuomone. Šiuo tikslu klausimynas buvo papildytas atitinkamais klausimais. Taip pat klausimynas buvo suderintas su LR Švietimo ir mokslo ministerijos ekspertais.

Užduoties klausimai apie tėvų informacijos atitikimą tikrovei, bei paplitusių tarp tėvų mitų apie švietimą dėl neapibrėžtos „tikrovės“ bei „mito“ sąvokų neleido taikyti kiekybinius tyrimo metodus, todėl šiai problemai įvertinti buvo praversta diskusija su, kurios rezultatai pateikti ataskaitoje.

Tyrimo organizatoriai

Tyrimą organizavo ir vykdė Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Sociologijos katedros dėstytojų mokslinė grupė:

Doc. dr. Danutė Tureikytė (projekto koordinatore),

Prof. dr. Aleksandras Dobryninas,

Doc. dr. Arūnas Poviliūnas,

Dr. Laimutė Žilinskienė

Tyrimo rezultatai pateikti tokia tvarka: 1 skyriuje analizuojamas domėjimasis švietimo sistema bei atskirais švietimo aspektais; 2 skyriuje – tėvų požiūris į dabartinę švietimo sistemą; 3 skyriuje – kaip vertinami švietimo pokyčiai per pastaruosius metus; 4 skyriuje - informuotumas apie švietimą; 5 skyriuje - pritarimas arba nepritarimas švietimo reformos žingsniams; 6 skyriuje - požiūris į mokymo lygmenis atskirų švietimo aspektų atžvilgiu; 7 skyriuje - tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonė apie švietimą, 8 skyriuje - socialiai remiamų šeimų tėvų požiūris į švietimą, 9 skyriuje – įvairūs tėvų bendravimo su pedagogais aspektai.

1. Domėjimasis švietimo sistema bei atskirais švietimo aspektais

Tiriant domėjimąsi švietimo sistema, klausimas apie domėjimąsi buvo pateiktas dvejose atrankose: tikslinės tėvų grupės (ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų bei studentų tėvai) atrankoje ir reprezentatyvioje Lietuvos gyventojų atrankoje. Tai suteikia galimybę palyginti suinteresuotus gyventojų dalies ir apskritai gyventojų nuomones ir geriau suprasti bei išryškinti tikslinės tėvų grupės situaciją ir pozicijas.

Ir reprezentatyvioje, ir tikslinės tėvų grupės apklausoje buvo pateiktas klausimas: „Prašome pasakyti, kiek Jus domina švietimas bei išvardyti švietimo sistemos aspektai?“. Abiejuose tyrimuose domėjimasis buvo matuojamas keturbalėje skalėje: „labai domina“, „domina“, „nedomina“, „visiškai nedomina“.

Tikslinės tėvų grupės socialinis demografinis portretas pateiktas 1 lentelėje.

Lytis	Vyrai	316	39%
	Moterys	491	61%
Amžius	Iki 34 m.	274	34%
	35-44	322	40%
	45+	211	26%
Pajamos 1-am nariui (lt.)	Iki 350	215	31%
	351-500	234	34%
	501-700	128	19%
	701+	113	16%
Gyvena	Kaime	252	31%
	Mieste	217	27%
	Didmiestyje	338	42%
Viso		807	100%

1 lentelė. Tikslinės tėvų grupės socialinis demografinis portretas.

Domėjimasis švietimu

Kiek domimasi Lietuvos švietimo sistema rodo 2 lentelėje pateikti duomenys.

2 lentelės pirmame stulpelyje pateikti duomenys apie Lietuvos gyventojų domėjimąsi švietimu, gauti reprezentatyvioje apklausoje. Duomenys apie skirtingo amžiaus vaikų tėvų domėjimąsi švietimu, gauti tikslinės tėvų grupės tyrime. Lentelėje atsakymai „labai domina“ bei „domina“ ir „nedomina“ bei „visiškai nedomina“ apjungti.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Domina	56	76	73	81	77	74	78
Nedomina	33	20	22	16	20	25	18
Neturi nuomonės	11	4	5	3	3	1	4

2 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų domėjimasis švietimu (procentais)

Tikslinės tėvų grupės apklausos duomenimis 76% tėvų domisi Lietuvos švietimo sistema, penktadalis tėvų teigia švietimu nesidomį, nors visiškai nesidominčių švietimu tėvų dalis nedidelė ir sudaro 1%-3 %.

Palyginus tėvų, turinčių ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus ir studijuojančių vaikų, domėjimąsi švietimo sistema su Lietuvos gyventojų domėjimusi ja, pastebėtina, kad suinteresuotos gyventojų dalies (čia turimi omenyje tėvai, turintys skirtingo amžiaus vaikų bei studentų) domėjimasis gerokai didesnis: nesidominčių sumažėja nuo trečdaliai iki penktadalio; mažesnė ir neturinčių nuomonės dalis.

Lyginant domėjimąsi švietimu skirtingo amžiaus vaikų tėvų grupėse, pastebėtina, kad domėjimosi švietimu lygmuo visose tėvų grupėse panašus, t.y. nėra didelio skirtumo domėjimesi, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus. Truputi daugiau švietimu domisi jaunesniojo mokyklinio (81) nei kito amžiaus vaikų tėvai. Sąlygiškai mažiausiai lyginant grupėse domisi švietimo sistema ikimokyklinio ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai (domisi atitinkamai: 73% ir 74%).

Lietuvos gyventojų domėjimosi švietimu lygmuo per pastaruosius metus išliko toks pat: reprezentatyvios gyventojų apklausos, atliktos 2003 metais, duomenimis (Tyrimas "Visuomenės informuotumas apie švietimo klausimus", atliktas tos pačios VU sociologų tyrėjų grupės) besidominčių švietimo klausimais buvo 58, nesidominčių – 33.

Domėjimosi švietimų motyvacija

Aiškinantis, kas labiausiai skatina tėvus domėtis švietimu, jiems buvo pateiktas atviras klausimas. Atviru klausimu buvo siekiama adekvačiau suprasti domėjimosi motyvaciją neprimetant iš anksto tyrėjų numanomų domėjimosi motyvų. Kaip parodė gauti duomenys (žr.3 lentelę), domėjimosi motyvacija nėra labai plati bei įvairi ir faktiškai koncentruojasi apie kelis motyvus.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų (7-10m)	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų (11-16m)	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų (17-18m)	Studentų tėvai
Domisi, nes turi vaikų, lankančių darželį: mokyklą ar studijuojančių	25	58	47	69	67	58	56
Jaudina jaunimo ateities perspektyvos	7	17	20	19	15	22	17
Neišspręstos problemos mokykloje (saugumas, sveikata, išsilavinimo kokybė)	5	7	9	8	5	9	10
Dirba švietimo srityje (darželyje, mokykloje, aukštojoje mokykloje)	6	6	5	4	5	-	10
Į tai atkreipia dėmesį žiniasklaida	2	1	1	2	1	1	1
Kita	27	15	9	6	7	7	18
N/N	17	11	15	11	8	9	8

3 lentelė. Domėjimosi švietimo motyvacija skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Tėvų domėjimosi švietimu motyvacija dažniausiai susieta su pačiu faktu, kad jų vaikai lanko ikimokyklines įstaigas, mokosi ar studijuoja: tai akcentuoja daugiau nei pusė apklaustų tėvų. Skatinamasis akstinas domėtis švietimu - pats vaikų mokymosi faktas – stipriausiai pasireiškia tėvų, turinčių jauniausio mokyklinio amžiaus vaikų, grupėje (69%), o silpniausiai – tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, grupėje (47%).

Antras dažniausiai paminėtas tėvų domėjimosi švietimu motyvas – jaudinimasis dėl jaunimo ateities perspektyvų – 17% tėvų.

Darbas švietimo institucijoje yra motyvas domėtis švietimu 5% -10% procentų tėvų. Nedaugelio tėvų įvardinti motyvai "asmeninis interesas" bei "noras įgyti išsilavinimą" iš esmės taip pat rodo motyvuojančiąją betarpiškos sąsajos su švietimu kaip domėjimosi švietimu pagrindo svarbą.

7% tikslinės grupės tėvų domėjimąsi švietimu grindžia neišsprendomis mokyklos problemomis: tai vaikų saugumas, išsilavinimo kokybė, vaikų sveikata.

Vos vieną kitas procentas tėvų motyvuoja domėjimąsi švietimu žiniasklaidos įtaka.

Lyginant Lietuvos gyventojų ir tikslinės tėvų grupės domėjimosi švietimu motyvaciją, matyti, kad gyventojai rečiau motyvuoja domėjimąsi vaikų turėjimu, jaudinimusi dėl jaunimo ateities perspektyvų.

Kiti domėjimosi švietimu motyvai, dažniau paminėti apskritai gyventojų nei tėvų: “to reikia bendram išprusimui” (6%), “paskatina domėtis draugai, giminaičiai, besimokantys anūkai” (5%), taip pat buvo paminėta, kad skatina domėtis internetas, knygos. Be to, 10% domisi todėl, kad patys mokosi, studijuoja.

Pateikti duomenys apie domėjimosi švietimu motyvus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse leidžia teigti, kad didelio skirtumo tėvų, turinčių skirtingo amžiaus vaikų, motyvacijoje nėra, išskyrus tai, kad ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai ženkliai rečiau domisi švietimų vien dėl to, kad turi vaikų.

Domėjimasis atskirais švietimo aspektais

Tyrimė tėvai buvo prašomi pasakyti, kiek jie domisi švietimo reforma, ugdymo turiniu, švietimo sąlygomis bei kokybe ir švietimo finansavimu (žr. 4 lentelę).

Domėjimasis švietimo reforma

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Domina	49	70	68	77	72	69	73
Nedomina	38	25	24	20	23	28	21
N/N	13	5	8	3	4	3	5

4 lentelė. Domėjimasis švietimo reforma skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Švietimo reforma domina 70 % tikslinės grupės tėvų ir jų domėjimasis švietimo reforma ryškiai skiriasi nuo gyventojų domėjimosi ja: reforma domisi tik pusė apklaustųjų gyventojų 49 %.

Lyginant domėjimosi švietimo reforma skirtingo amžiaus vaikų tėvų grupėse, truputį ryškesnis domėjimosi skirtumas yra jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų: juos reforma domina daugiau, nei kito amžiaus vaikų tėvus. Galima manyti, kad būtent šios vaikų grupės tėvai, kurių vaikai dar nedaug metų praleido mokyklos suoluose daugiau susimąsto ir yra susirūpinę dėl jų gero išsilavinimo, todėl jie yra neabejingi reformos vyksmui.

Domėjimasis ugdymo turiniu

Reikšmingai daugiau tikslinės grupės tėvų (71 %) nei apskritai Lietuvos gyventojai domisi ugdymo turiniu (46 %) (žr.5 lentelę).

Lyginant domėjimąsi ugdymo turiniu skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse labiausiai išsiskiria jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai: tarp jų daugiausia besidominčių ir mažiausia nesidominčių.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Domina	46	71	68	77	72	69	73
Nedomina	40	23	24	20	23	28	21
N/N	14	6	8	3	4	3	5

5 lentelė. Domėjimasis ugdymo turiniu skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo 6 lentelėje pateikti duomenys, tikslinė tėvų grupė domisi ugdymo sąlygomis labiau (75 %) nei Lietuvos gyventojai (50 %).

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų domėjimąsi ugdymo sąlygomis, pastebimas didesnis mokyklinio amžiaus tėvų nei tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus bei vaikus studentus domėjimasis. Be to, kuo jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikai, tuo ugdymo turiniu domimasi labiau: ugdymo turinys domina 84 %jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvus, 81 % –vidutiniojo amžiaus vaikų tėvus ir 71 % tėvų, kurių vaikai studentai.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Domina	50	75	75	84	81	71	70
Nedomina	36	19	19	11	16	20	21
N/N	14	6	6	6	4	8	8

6 lentelė. Domėjimasis ugdymo sąlygomis skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Domėjimasis ugdymo kokybe

Kaip matyti iš 7 lentelės duomenų, ugdymo kokybe taip pat kaip ir kitais anksčiau aptartais švietimo sistemos aspektai daugiau domisi tikslinės grupės tėvai (77 %) nei Lietuvos gyventojai apskritai (52 %).

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Domina	52	77	76	86	82	76	70
Nedomina	34	17	17	9	13	18	21
N/N	14	6	7	4	4	6	8

7 lentelė. Domėjimasis ugdymo kokybe skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Lyginant domėjimąsi ugdymo kokybe skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, pastebėtina, kad esama skirtumo domėjimosi ugdymo kokybe, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus. Mažiausiai ugdymo kokybe domisi tėvai, kurių vaikai studijuoja (70 %).

Ženkliai didesnis domėjimasis ugdymo kokybe lyginant su kitomis tėvų grupėmis būdingas tėvams, turintiems jaunesniojo (86 %) ir vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikus (82 %).

Domėjimasis švietimo sistemos finansavimu

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Domina	53	73	71	79	78	71	73
Nedomina	35	22	21	16	20	23	21
N/N	12	5	8	5	3	5	5

8 lentelė. Domėjimasis švietimo sistemos finansavimu skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Apklausoje gauti duomenys apie domėjimąsi švietimo sistemos finansavimu rodo tokią pat tendenciją, kaip ir duomenys apie domėjimąsi kitais švietimo sistemos aspektais. Tikslinės grupės tėvai daugiau domisi švietimo sistemos finansavimu (73 %) nei Lietuvos gyventojai apskritai (53 %).

Lyginant domėjimąsi švietimo sistemos finansavimu skirtingo amžiaus vaikų tėvų grupėse taip pat pastebimas didesnis juo domėjimasis tėvų, turinčių jaunesniojo (79 %) ir vidutiniojo mokyklinio (78 %) amžiaus vaikų nei turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų (73 %), vaikų studentų (73 %) ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų (71 %).

2. Požiūris į dabartinę švietimo sistemą

Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų požiūrį į dabartinę švietimo sistemą parodo tai, kaip jie vertina švietimo reformą, ugdymo turinį, švietimo padėtį, švietimo sąlygas, finansavimą, sudarytas sąlygas rinktis mokymo įstaigas, pasitenkinimas mokamomis švietimo paslaugomis. Aiškinantis požiūrį, tėvams buvo pateiktas klausimas, kaip jie vertina Lietuvos švietimo sistemą apskritai ir minėtus aspektus bei elementus. Kiekvienas aspektas bei elementas buvo tėvų vertinamas penkiabalėje skalėje: „labai gerai“, „gerai“, „vidutiniškai“, „prastai“ ir „labai prastai“. Analizuojant duomenis, vertinamieji atsakymai „labai gerai“ bei „gerai“ ir „prastai“ bei „labai prastai“ buvo apjungti. Palyginimui, pateikiami reprezentatyvios Lietuvos gyventojų apklausos duomenys.

Švietimo sistemos vertinimas

Švietimo sistemos apskritai vertinimas atskleidžia labiausiai apibendrintą skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų požiūrį į ją (žr. 9 lentelę). Manytina, kad vertindami apskritai respondentai apmąsto švietimo kaip vienos iš šalies institucijų situaciją, sąmoningai ar nesąmoningai gretindami ją su kitomis institucijomis, įvertindami jos pasiekimus ir problemas bei asmeninę sąlyčio su ja patirtį.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gerai	19	24	24	25	23	24	26
Vidutiniškai	44	52	49	55	56	54	55
Prastai	13	13	9	12	13	15	12
N/N	25	11	18	8	8	7	7

9 lentelė. Švietimo sistemos vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Tikslinės grupės tėvų vertinimai ne itin skiriasi nuo Lietuvos gyventojų vertinimų: vienoda ir gyventojų, ir tėvų dalis vertina švietimo sistemą prastai (po 13 %); paklaidos ribose yra skirtumai vertinant „gerai“. Lietuvos gyventojai dažniau neturi nuomonės, o tėvai dažniau nei gyventojai vertina švietimo sistemą „vidutiniškai“.

Tyrimo duomenys rodo, kad vyrauja „vidutiniški“ skirtingo amžiaus vaikų tėvų vertinimai: „vidutiniškai“ švietimo sistemą vertina pusė tikslinės grupės tėvų. „Gerai“ švietimo sistemą vertina – ketvirtadalis tikslinės grupės tėvų.

Reikšmingo skirtumo vertinant švietimo sistemą, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus nėra: vertinimai „gerai“ svyruoja 23 % -26 % intervale; „vidutiniškai“ – 49 %-56 % intervale.

Nuomonės apie švietimo sistemą apskritai daugiausiai neturi tėvai, auginantys mažamečius vaikus - 18%.

Švietimo reformos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	13	16	17	16	16	16	10
Vidutiniškai	35	41	39	40	44	49	52
Prasta	20	24	16	26	25	20	23
N/N	32	19	28	18	15	15	13

10 lentelė. Švietimo sistemos apskritai vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Reikšmingo skirtumo vertinant švietimo sistemos reformą tarp tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nėra: „gerai“ švietimo reformą vertina 16 % tikslinės grupės tėvų ir 13 % gyventojų; „prasta“ – atitinkamai: 24 % ir 20 %; vidutiniškai – 24 % ir 20%.

Lyginant švietimo reformos vertinimus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, pastebėtina, kad kritiškesni yra jaunesniojo ir vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai (tarp jų daugiau, ypač jei lyginsime su ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų vertinimais (16 %), vertinančiųjų švietimo reformą „prasta“- atitinkamai: 25 %-26 %).

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai skiriasi nuo kitų tėvų tuo, kad jie dažniau nei kiti tėvai švietimo reformos nevertina: tarp jų neturi nuomonės daugiau nei kas ketvirtas (28 %).

Švietimo padėties vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	12	17	17	19	17	15	20
Vidutiniškai	39	47	43	45	48	55	51
Prasta	18	20	17	19	20	16	19
N/N	31	16	23	17	15	14	10

11 lentelė. Švietimo padėties vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo 11 lentelėje pateikti duomenys, reikšmingo skirtumo vertinant švietimo padėtį nėra nei lyginant tikslinės grupės tėvų vertinimus su Lietuvos gyventojų vertinimais, nei lyginant nagrinėjamų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupių vertinimus.

Apie pusę tikslinės tėvų grupės respondentų švietimo padėtį vertina „vidutiniškai“; vertinančiųjų „gerai“ ir vertinančiųjų „prasta“ dalys beveik tolygios: 15% - 22 % vertina švietimo padėtį „gerai“, 16 % - 20 % vertina „prasta“.

Labiausiai skiriasi neturinčiųjų nuomonės tėvų, kurių vaikai yra studentai (10 %) ir tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų (23 %), procentas.

Švietimo sąlygų vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	16	22	23	26	23	18	20
Vidutiniškai	37	46	40	43	47	55	55
Prastai	17	18	16	19	18	16	16
N/N	30	14	21	12	12	11	9

12 lentelė. Švietimo sąlygų vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Labai panašiai švietimo sąlygas vertina ir tikslinės grupės tėvai ir Lietuvos gyventojai (žr.12 lentelę): dominuoja vertinimai "vidutiniškai", lyginant vertinančiuosius "gerai" ir "prastai", nors ir nelabai ryškiai, tačiau galima įžvelgti tendenciją dažniau vertinti švietimo sąlygas geriau nei blogiau.

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų švietimo sąlygų vertinimus, pastebėtina, kad kuo vyresnius vaikus turi tėvai, tuo didesnė jų dalis švietimo sąlygas vertina "vidutiniškai". Vertinančiųjų "gerai" dalys svyruoja nuo 18 % (tėvai turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų) iki 26 % (tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų).

Vertinant švietimo sąlygas daugiausia nuomonės neturi tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų (21 %), o mažiausiai – tėvai, kurių vaikai yra studentai (9%).

Švietimo finansavimo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	7	9	4	11	10	7	11
Vidutiniškai	28	35	36	32	33	38	34
Prastai	34	41	39	44	44	42	44
N/N	31	15	21	13	13	13	11

13 lentelė. Švietimo finansavimo vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo 13 lentelėje pateikti duomenys, vertinant švietimo finansavimą labai nedaugelis ir tikslinės grupės tėvų, ir Lietuvos gyventojų vertina jį "gerai" (atitinkamai: 9% ir 7 %). O vertinimai "prastai" netgi dažnesni nei vertinimai "vidutiniškai".

Lyginant vertinimus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse skirtumų nėra: visose išskirtose tėvų grupėse vertinančiųjų švietimo finansavimą "prastai" daug daugiau nei vertinančiųjų "gerai" ir praktiškai netgi daugiau nei vertinančiųjų "vidutiniškai". Vertinantys "gerai" sudaro skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse nuo 4 % iki 11 %, o vertinančiųjų "prastai": nuo 39 % iki 44 %.

Nuomonės apie švietimo finansavimą neturėjimu labiausiai išsiskiria ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai (jos neturi kas penktas – 21%), kitose tėvų grupėse jos neturi 11% -13%.

Švietimo įstaigos (mokyklos) pasirinkimo galimybių vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	27	38	39	46	40	31	41
Vidutiniškai	28	33	29	29	31	39	33
Prasta	14	15	16	16	17	16	11
N/N	31	14	16	9	12	14	15

14 lentelė. Švietimo įstaigos (mokyklos) pasirinkimo galimybių vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Švietimo įstaigos (mokyklos) pasirinkimo galimybes tikslinė tėvų grupė vertina geriau nei Lietuvos gyventojai (žr.14 lentelę): „gerai“ vertina 38 %tikslinės grupės tėvai ir 27 % Lietuvos gyventojų. Vertinančiųjų „prasta“ dalys vienodos (atitinkamai: 15 % ir 14 %), nesiskiria ir vertinančiųjų „vidutiniškai“ dalys. Lietuvos gyventojai gerokai dažniau nei tikslinės grupės tėvai neturi nuomonės (atitinkamai: 31 % ir 14 %).

Lyginant švietimo įstaigų (mokyklų) pasirinkimo galimybes skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupių vertinimus, matyti, kad vertinančiųjų „prasta“ dalys nesiskiria, tačiau vertinančiųjų „gerai“ skiriasi. Labiausiai iš kitų grupių išsiskiria jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų vertinimai, ypač palyginus su turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvais: 46 % tėvų, turinčių jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, švietimo įstaigų pasirinkimo galimybes vertina „gerai“, o tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, „gerai“ vertinančiųjų mokyklų pasirinkimo galimybes –31 %.

Papildomo ugdymo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	13	18	15	25	22	19	16
Vidutiniškai	27	36	35	36	36	37	38
Prasta	23	25	24	24	26	27	28
N/N	37	21	26	15	16	17	18

15 lentelė. Papildomo ugdymo vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr.15 lentelę), vertinant papildomą ugdymą, tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomonės labai panašios: „gerai“ papildomą ugdymą vertina 18% tikslinės tėvų grupės respondentai ir 13 % Lietuvos gyventojų; „prasta“ – atitinkamai: 25 % ir 24%. Tikslinės grupės tėvai truputį dažniau nei gyventojai vertina papildomo ugdymo galimybes „vidutiniškai“ (36 % ir 27 %), o Lietuvos gyventojai dažniau nei tikslinės grupės tėvai neturi nuomonės (21 % ir 37 %).

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų vertinimus, labiau išsiskiria tėvų, kurių vaikai yra studentai, vertinimai: tarp jų daugiau nei kitose tėvų grupėse (išskyrus tėvus, turinčius ikimokyklinio amžiaus vaikų, nes šioje grupėje taip pat „prastai“ papildomą ugdymą vertina 28 %) vertinančiųjų papildomą ugdymą „prastai“ (28 %), ir mažiau nei tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų, vertinančiųjų papildomą ugdymą „gerai“ (16 %).

Mokamų švietimo paslaugų vertinimas

Reikšmingo skirtumo tarp tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų vertinant mokamas švietimo paslaugas nėra. Daugiau ir tikslinės grupės tėvų, ir apklaustų gyventojų mokamas švietimo paslaugas vertina „prastai“ nei „gerai“: „prastai“ mokamas švietimo paslaugas vertina 32 % tikslinės grupės tėvų ir 28 % Lietuvos gyventojų, o „gerai“ vertina 15 % tikslinės grupės tėvų ir 10 % gyventojų.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	10	15	15	15	15	11	16
Vidutiniškai	26	31	30	29	31	32	31
Prasta	29	32	28	36	35	40	33
N/N	35	22	27	20	19	17	20

16 lentelė. Mokamų švietimo paslaugų vertinimų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pasiskirstymas (procentais)

Tėvų, vertinančiųjų mokamas paslaugas „prastai“, visose nagrinėjamose skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse yra daugiau nei vertinančiųjų „prastai“ ir daugiau nei vertinančiųjų „vidutiniškai“, bet jų dalys priklauso nuo turimų vaikų amžiaus svyruoja nežymiai, ypač jei turėsime galvoje tėvus, turinčius mokyklinio ir studentiško amžiaus vaikus.

3. Švietimo pokyčių per pastaruosius metus vertinimas

Tyrime buvo domėtasi, koks skirtingo amžiaus vaikų ir studentų tėvų požiūris į švietimo sistemos pokyčius per pastaruosius metus. Tėvai buvo prašomi įvertinti ar keičiasi ir, jei taip, kuria linkme, jų nuomone, keičiasi švietimo sistema keliose svarbių švietimo strategijoje numatytų sričių. Tyrime buvo išvardinti dvylika konkrečių švietimo sistemos aspektų.

Švietimo sistemos atvirumas ir lankstumas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pagerėjo	31	39	37	37	43	37	44
Nepasikeitė	27	34	30	33	34	40	35
Pablogėjo	7	7	5	8	8	7	9
N/N	35	20	28	22	15	16	12

17 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius švietimo sistemos atvirume bei lankstume pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo apklausos duomenys (žr. 17 lentelę), vertinant pokyčius švietimo sistemos atvirume ir lankstume, tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomonės truputį išsiskiria: kad švietimo sistema tapo atviresnė ir lankstesnė mano didesnė tikslinės tėvų grupės dalis (39 %) nei gyventojų (31 %). Daugelis gyventojų – daugiau nei trečdalis – neturi nuomonės, neturinčių nuomonės tikslinėje tėvų grupėje ženkliai mažiau (20 %).

Apklausti skirtingo amžiaus vaikų tėvai žymiai dažniau įžvelgia nei neįžvelgia švietimo sistemos poslinkį į didesnę atvirumą ir lankstumą – tai būdinga visoms išskirtoms tėvų grupėms: pagerėjimą nurodė 39 % tikslinės grupės tėvų, o pablogėjimą 7%.

Lyginant nuomones apie pokyčius švietimo sistemos lankstume ir atvirume priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, esminių skirtumų tėvų nuomonėse nėra: pagerėjimą mato nuo 37 % iki 44 % tėvų, turinčių skirtingo amžiaus vaikų bei studentų, o pablogėjimą mato skirtingose tėvų grupėse nuo 5 % iki 9 %.

Išsilavinimo kokybė

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	37	47	48	48	52	48	50
Nepasikeitė	22	26	23	25	26	30	31
Pablogėjo	12	13	8	14	12	11	10
N/N	29	14	21	13	10	10	9

18 lentelė. Tėvų ir nuomonių apie pokyčius išsilavinimo kokybėje pasiskirstymas (procentais)

Kaip matyti iš 18 lentelėje pateiktų tyrimo duomenų, tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomonės apie pokyčius išsilavinimo kokybėje per pastaruosius metus skiriasi tuo, kad didesnė tėvų nei gyventojų dalis mato išsilavinimo kokybės pagerėjimą (atitinkamai: 47 % ir 37 %), daugiau gyventojų nei tikslinės grupės tėvų neturi nuomonės (atitinkamai: 29 % ir 14 %). Teigiančiųjų, kad išsilavinimo kokybė per pastaruosius metus pablogėjo, dalys vienodos: pablogėjimą mato 13 % tėvų ir 12 % gyventojų.

Palyginus nuomones tėvų, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, galima sakyti, kad skirtumų nėra: visose tėvų, turinčių skirtingo amžiaus vaikų bei studentų grupėse, apie pusę tėvų (48 % - 52 %) mato išsilavinimo kokybės pagerėjimą, apie ketvirtadalį (23 % - 31 %) – nemato pasikeitimų ir 8 % - 12 % įžvelgia pablogėjimą.

Mokymosi galimybės, prieinamumas

19 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad, tėvų nuomone, per pastaruosius metus mokymosi galimybės bei prieinamumas pagerėjo: daugiau ir tikslinės tėvų grupės respondentų ir Lietuvos gyventojų nurodė pagerėjimą (atitinkamai 40 % ir 32 %) nei pablogėjimą (po 22 %). Pagerėjimą labiau mato tėvai nei gyventojai apskritai: kad mokymosi galimybės, prieinamumas pagerėjo nurodė 40 % tikslinės tėvų grupės respondentų ir 32% gyventojų.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	32	40	42	45	41	32	37
Nepasikeitė	21	28	27	26	29	36	31
Pablogėjo	22	22	16	20	23	25	21
N/N	25	10	15	9	7	7	11

19 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius mokymosi galimybėse, prieinamume pasiskirstymas (procentais)

Palyginus nuomones tėvų priklausomai nuo jų turimų vaikų amžiaus, reikšmingo skirtumo nuomonėse nėra. Bendresnė tendencija išryškėja, nagrinėjant tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų, nuomones: kuo vyresnio mokyklinio amžiaus vaikus turi tėvai, tuo mažiau jų nurodo situacijos aptariamoje srityje pagerėjimą, tuo daugiau teigiančių, kad niekas

nepasikeitė, ir tuo daugiau matančių mokymosi galimybių, prieinamumo pablogėjimą. Kad mokymosi galimybės, prieinamumas pagerėjo teigia 45% jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų, 41 % vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų ir 32 % vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų; kad niekas nepasikeitė teigia atitinkamai: 26 %, 29 %, 36 %. Taigi, vertinant pokyčius mokymosi galimybėse, prieinamume labiausiai kritiškai tėvai, turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų.

Mokymosi motyvacija

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	29	37	36	38	39	34	37
Nepasikeitė	23	29	28	30	28	29	31
Pablogėjo	13	16	12	16	16	15	19
N/N	34	18	24	16	17	22	13

20 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius mokymosi motyvacioje pasiskirstymas (procentais)

Pastarojo meto pokyčius mokymosi motyvacioje vienodai vertina ir tikslinės grupės tėvai ir Lietuvos gyventojai (žr.20 lentelę): mato pagerėjimą mokymosi motyvacioje 37 % tėvų ir 29 % gyventojų; kad niekas nepasikeitė teigia atitinkamai: 29 % ir 23 %; kad pablogėjo teigia atitinkamai: 16 % ir 13 %. Vyrauja nuomonė, kad mokymosi motyvacija pagerėjo arba nepasikeitė (taip manančiųjų dalys labai panašios), pablogėjimą įžvelgia 16 % tėvų ir 13 % gyventojų.

Pokyčius mokymosi motyvacioje panašiai vertina visų išskirtų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų grupių tėvai: daugiau nei trečdalis (34 % - 39 %) tėvų mano, kad mokymasis tapo labiau motyvuotas, 28 % - 31 % teigia, kad motyvacija nepasikeitė ir 12% -19 % tėvų mano, kad mokymosi motyvuotumas dar pablogėjo.

Mokyklos parama mokiniui

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	18	22	24	22	22	21	22
Nepasikeitė	27	36	30	43	40	35	35
Pablogėjo	24	28	23	25	27	34	32
N/N	31	14	23	10	10	10	10

21 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius mokyklos paramoje mokiniui pasiskirstymas (procentais)

Tyrimo duomenys rodo (žr. 21 lentelę), kad vertinant pokyčius mokyklos paramoje mokiniui tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomonės nedaug kuo skiriasi (skiriasi tik tuo, kad didesnė tėvų nei gyventojų dalis teigia, kad šioje srityje niekas nepasikeitė, ir didesnė gyventojų nei tėvų dalis neturi nuomonės).

Pokyčių mokyklos paramos mokiniui vertinimuose negalima įžvelgti ženkliausios situacijos pagerėjimo, nes didesnė tikslinės tėvų grupės dalis mato greičiau pablogėjimą, stabilumą

nei pagerėjimą: kad mokyklos parama mokiniui pagerėjo nurodė 22 % tikslinės grupės tėvų, kad pablogėjo – 28 %, o nepasikeitė 36 %.

Lyginant nuomones skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, pastebėtina, kad kritiškiausiai pokyčius mokyklos paramoje mokiniui vertina vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai, ypač jei lyginsime jų nuomones su ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvais: situacijos pablogėjimą nurodo 23 % ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų, 25 % – jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų, 27 % – vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų tėvai, 32 % - studentų tėvų ir 34 % – vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai apskritai rečiau nei kitų grupių tėvai (ypač jaunesniojo ir vidutinio mokyklinio amžiaus tėvai) mato pokyčius aptariamoje srityje, ir dažniau neturi nuomones. Galima manyti, kad neturėdami tiesioginio sąlyčio su mokykla, jie neturi ir aiškesnės savo nuomonės apie tai, ar pasikeitė ir kaip pasikeitė mokyklos parama mokiniui.- būtų prieštaravimas, nes gyventojų ir tėvų nuomonė panašios.

Saugumas mokykloje

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	7	12	14	14	14	10	10
Nepasikeitė	28	35	30	38	37	36	33
Pablogėjo	34	34	36	38	40	49	45
N/N	41	41	20	10	9	5	12

22 lentelė. Tėvų nuomonių apie saugumo mokykloje pokyčius pasiskirstymas (procentais)

Analizuojant tikslinės tėvų grupės nuomones apie pokyčius saugume mokykloje ir lyginant jas su Lietuvos gyventojų nuomone (žr. 22 lentelę), galima matyti vertinimų panašumą: didesnės dalys apklaustųjų mato pablogėjimą (po 34 %) nei pagerėjimą (12%-7 %). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad priešingai kitiems pokyčių vertinimams, vertinant saugumo mokykloje pokyčius vienodos ir tėvų, ir gyventojų dalys neturi nuomonės apie pasikeitimus (po 41 %).

Visų nagrinėjamų grupių tėvai neigiamai vertina tai, kaip pasikeitė mokykloje saugumas: greičiau pablogėjimą nei pagerėjimą nurodo didesnė apklaustųjų dalis. Sąlygiškai kritiškiau vertina pokyčius vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai. Šios grupės tėvų kritiškumas labiausiai išryškėja lyginant jų nuomonę su ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų, o taip pat lyginant su jaunesniojo ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų tėvų nuomonėmis. Jei minimose grupėse pablogėjimą nurodė atitinkamai 36 %, 38%, 40% tėvų, tai vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų grupėje – 49 %.

Tėvų požiūris į Lietuvos švietimo sistemą lyginant su kitomis šalimis

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	17	21	22	24	23	23	20
Nepasikeitė	21	26	28	26	25	14	25
Pablogėjo	15	14	9	12	16	14	22
N/N	47	39	41	38	36	50	33

23 lentelė. Tėvų nuomonių apie Lietuvos švietimo sistemą lyginant su kitomis šalimis pasiskirstymas (procentais)

Tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų požiūris į pokyčius per pastaruosius metus Lietuvos švietimo sistemoje lyginant su kitomis šalimis nesiskiria (žr. 23 lentelę): pasikeitimą į gerąją pusę nurodo 21 % tėvų ir 17 % gyventojų; pablogėjimą mato 14 % tėvų ir 15% gyventojų, jokių pasikeitimų nemato 14 % tėvų ir 15 % gyventojų. Didelė dalis ir tėvų, ir gyventojų neturi nuomonės (atitinkamai: 39 % ir 47 %).

Kaip rodo lentelės duomenys, sąlygiškai kritiškiau nei kitos tėvų grupės vertina Lietuvos švietimo sistemos pokyčius per pastaruosius metus tėvai, kurių vaikai yra studentai: 22 % teigia, kad švietimo atotrūkis nuo kitų šalių švietimo sistemų pagilėjo (mažiausiai pablogėjimą nurodė tėvai, turintys ikimokyklinio (9 %) ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų (12 %).

Apskritai, išsakydami požiūrį apie Lietuvos švietimo sistemą lyginant su kitomis šalimis, didelė respondentų visose nagrinėjamose grupėse dalis neturėjo nuomonės, o tarp tėvų, turinčių vyresnio mokyklinio amžiaus mokinių, tokių yra pusė.

Tėvų požiūris į vaikų sveikatos priežiūrą švietimo institucijose

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	15	18	20	21	20	17	17
Nepasikeitė	22	30	30	35	30	31	28
Pablogėjo	33	39	31	31	39	45	44
N/N	30	13	19	13	11	7	11

24 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius vaikų sveikatos priežiūroje švietimo institucijose pasiskirstymas (procentais)

Tėvų nuomone vaikų sveikatos priežiūra švietimo institucijose per pastaruosius metus greičiau pablogėjo nei pagerėjo (žr. 24 lentelę): kad pagerėjo teigia 18 % tėvų, o kad pablogėjo 39%, kad nepasikeitė – 30 %.

Skirtumo tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomonėse apie pokyčius per pastaruosius metus vaikų sveikatos priežiūroje švietimo institucijose nėra.

Visose skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse teigiančių, kad per pastaruosius metus sveikatos priežiūra švietimo sistemoje pablogėjo, daugiau nei teigiančių, kad ji pagerėjo. Pablogėjimą ypač pabrėžia tėvai, turintys vyresnio mokyklinio amžiaus (45 %) ir jau studijuojančius vaikus (44 %). Duomenys leidžia įžvelgti šią bendresnę tendenciją: kuo vyresni jų vaikai, tuo daugiau tėvų mano, kad sveikatos priežiūra negerėja.

Tėvų požiūris į profesinį orientavimą

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	22	27	25	31	29	28	31
Nepasikeitė	26	30	29	26	32	36	30
Pablogėjo	16	19	14	13	18	22	23
N/N	36	24	32	30	21	14	16

25 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius profesiniame orientavime pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 25 lentelę), tikslinės grupės tėvai greičiau gerai nei blogai vertina profesinio orientavimo pokyčius per pastaruosius metus: kad profesinis orientavimas pagerėjo nurodė 27 %, o kad pablogėjo 19 %, kad nepasikeitė – 30 %.

Lyginant tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones apie pokyčius profesinio orientavimo srityje, galima sakyti, kad esminių skirtumų nėra, nuomonės panašios.

Profesinio orientavimo pagerėjimą įžvelgia daugiau tėvų, kurių vaikai yra ikimokyklinio ar jaunesnio mokyklinio amžiaus. Tuo tarpu tėvai, kurių vaikams profesinis orientavimas iškyla kaip betarpiška praktinė problema, vertina jį truputį kritiškiau: jei palyginsime skirtingo mokyklinio amžiaus vaikų turinčius tėvus nuomones, pastebėsime, kad kuo vyresnėse klasėse mokosi jų vaikai, tuo daugiau tėvų, matančiųjų pablogėjimą (13 %, 18 %, 22 %) ir mažiau tėvų, matančiųjų pagerėjimą (31 %, 29 %, 28%).

Mokinių aprūpinimas vadovėliais

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	19	24	18	26	27	30	30
Nepasikeitė	23	30	27	29	31	30	29
Pablogėjo	27	32	29	34	34	34	34
N/N	31	14	24	11	10	7	8

26 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius mokinių aprūpinime vadovėliais pasiskirstymas (procentais)

Tyrimo duomenys rodo (žr. 26 lentelę), kad tikslinės grupės tėvų nuomone situacija su mokinių aprūpinimu vadovėliais per pastaruosius metus greičiau blogėja nei gerėja: kad aprūpinimas vadovėliais pablogėjo nurodė 32 tėvų, o pagerėjo – 24 %, nepasikeitė – 30%.

Lyginant tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones apie pokyčius mokinių aprūpinime vadovėliais galima matyti, kad nuomonės panašios, tik galima pastebėti, kad

tėvų nuomonės sąlygiškai labiau išreikštos (čia daugiau nei tarp gyventojų matančių ir pagerėjimą, ir pablogėjimą, ir mažiau neturinčių nuomonės)

Palyginus nuomones apie pokyčius mokinių aprūpinime vadovėliais skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, matoma, kad visose nagrinėjamose tėvų grupėse teigiančių, kad situacija su vaikų aprūpinimu vadovėliais, pablogėjo yra daugiau nei kad teigiančių, kad situacija pagerėjo.

Pastebėtina labai panaši tėvų, turinčių skirtingo mokyklinio amžiaus ir studijuojančių vaikų, nuomonė: apie 30 % mato pagerėjimą, 34 % tėvų mato pablogėjimą. Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų, rečiau nei kitų vaikų grupių tėvai, nurodo pagerėjimą, ir tarp jų ženkliai daugiau neturinčių nuomonės.

Pedagogų kvalifikacija

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	32	42	39	43	45	46	47
Nepasikeitė	26	32	31	32	33	35	32
Pablogėjo	9	8	6	8	8	10	11
N/N	33	18	24	17	14	9	10

27 lentelė. Tėvų nuomonių apie pokyčius pedagogų kvalifikacijoje pasiskirstymas (procentais)

Tyrimo duomenys rodo (žr. 27 lentelę), kad tikslinės grupės tėvai mato ženklus pokyčius pedagogų kvalifikacijoje į gera. Kad pedagogų kvalifikacija per pastaruosius metus pagerėjo teigia 42 % tėvų, o kad pablogėjo – 8 %. Tiesa, beveik trečdalis tėvų nuomone, pedagogų kvalifikacija nepasikeitė.

Palyginus tikslinės grupės tėvų nuomonę su Lietuvos gyventojų nuomone, galima matyti, kad tėvai dažniau mato pedagogų kvalifikacijos pagerėjimą nei gyventojai (kad pagerėjo, nurodė 42 % tėvų ir 32 % gyventojų), pastarieji dažniau nei tėvai neturi nuomonės (neturi nuomonės 33 % gyventojų ir 18 % tėvų)

Lyginant pedagogų kvalifikacijos pasikeitimo vertinimus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, galima matyti, kad esminių skirtumų vertinimuose nėra: visose grupėse atsikartoja bendra vertinimų tendencija. Bet, nors reikšmingų skirtumų skirtingų amžiaus grupių vaikų tėvų nuomonėse nėra, bet galima įžvelgti vos užčiuopiamą tendenciją, kad kuo vyresni vaikai, tuo daugiau tėvų mato pedagogų kvalifikacijos pagerėjimą.

Asmeninė tėvų atsakomybė privalomojo vaikų mokymo atžvilgiu

Apklaustieji tėvai gana kritiškai vertina pokyčius asmeninėje tėvų atsakomybėje privalomojo vaikų mokymo atžvilgiu: nors sąlygiškai didesnė dalis tėvų mato pagerėjimą, nei pablogėjimą, bet 43 % tėvų teigia, kad per pastaruosius metus šioje srityje neįvyko jokių pasikeitimų.

Apklaustieji tėvai gana kritiškai vertina pokyčius asmeninėje tėvų atsakomybėje privalomojo vaikų mokymo atžvilgiu: nors sąlygiškai didesnė dalis tėvų mato pagerėjimą,

nei pablogėjimą, bet 43 % tėvų teigia, kad per pastaruosius metus šioje srityje neįvyko jokių pasikeitimų.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pagerėjo	17	23	25	27	26	19	23
Nepasikeitė	33	43	36	40	47	57	45
Pablogėjo	17	16	14	16	14	12	22
N/N	33	18	25	17	13	12	10

28 lentelė. Tėvų nuomonių apie tai kaip pasikeitė asmeninė tėvų atsakomybė privalomojo mokymo atžvilgiu pasiskirstymas (procentais)

Palyginę tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones, matome, kad tėvai ir visuomenės nuomonės sutampa: kad asmeninė tėvų atsakomybė už vaikus privalomojo jų mokymo atžvilgiu pagerėjo teigia 23 % tėvų ir 17 % gyventojų; kad niekas nepasikeitė mano 43 % tėvų ir 33 % gyventojų, kad pablogėjo mano 16 % ir 17%. Skirtumas tik tas, kad daugiau gyventojų (33 %), nei tėvų (18 %) neturi nuomonės.

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomones, pastebėtina, kad kuo vyresnių vaikų turi tėvai, tuo jų vertinimai kritiškesni: daugėja teigiančių kad tėvų atsakomybė sumažėjo, mažėja teigiančių, kad tėvų atsakomybė padidėjo, daugėja nematančių jokių pasikeitimų. Šiek tiek ši vertinimų tendenciją "netinka" tėvams, kurių vaikai studentai: nors tarp jų sąlygiškai daugiausia nei kitose grupėse matančių tėvų atsakomybės padidėjimą, bet sąlygiškai daugiau, lyginant su tėvais turinčiais vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, matančių tėvų atsakomybės padidėjimą.

Palyginus nagrinėtų švietimo aspektų pokyčių vertinimus, pastebėtina, kad tikslinės tėvų grupės nuomone, per pastaruosius metus labiausiai pagerėjo (pagal daugiausiai nurodžiusių atsakymą "pagerėjo"):

- Išsilavinimo kokybė – 47 %
- Pedagogų kvalifikacija – 42 %
- Mokymosi galimybės, prieinamumas – 40 %

Tikslinės tėvų grupės nuomone, per pastaruosius metus labiausiai pablogėjo (pagal daugiausia nurodžiusių atsakymą "pablogėjo"):

- Vaikų sveikatos priežiūra – 39 %
- Saugumas mokykloje – 34 %
- Mokinių aprūpinimas vadovėliais – 32 %

Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomone per pastaruosius metus labiausiai pagerėjo (pagal daugiausia nurodžiusių atsakymą "pagerėjo"):

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai -

- Išsilavinimo kokybė – 48 %
- Mokymosi galimybės, prieinamumas – 42 %
- Pedagogų kvalifikacija – 39 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Išsilavinimo kokybė – 48 %
- Mokymosi galimybės, prieinamumas – 45 %
- Pedagogų kvalifikacija – 43 %

Vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Išsilavinimo kokybė – 52 %
- Pedagogų kvalifikacija – 45 %
- Švietimo sistemos atvirumas ir lankstumas – 43 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Išsilavinimo kokybė – 48 %
- Pedagogų kvalifikacija – 46 %
- Švietimo sistemos atvirumas ir lankstumas – 37 %

Studentų tėvai –

- Išsilavinimo kokybė – 50 %
- Pedagogų kvalifikacija – 47 %
- Švietimo sistemos atvirumas ir lankstumas – 44 %

4. Informuotumas apie švietimą

Žinojimas apie švietimo strategiją 2003-2012 metams

Reprezentatyvioje gyventojų apklausoje buvo domėtasi ar Lietuvos gyventojai žino apie švietimo strategiją 2003-2012 metams, ir ar žinojimas priklauso nuo vaikų turėjimo. Atsakymų į klausimą „Ar Jums teko girdėti apie švietimo strategiją 2003-2012 metams?“ pasiskirstymas pateiktas 29 lentelėje.

	Visi gyventojai	Neturintys vaikų	Turintys vaikų	Iš jų	
				Turintys mažamečių, besimokančių vaikų bei studentų	Vaikai suaugę, nesimoko
Taip	22	23	20	26	11
Ne	71	69	73	68	82
N/N	7	8	7	6	7

29 lentelė. Lietuvos gyventojų ir atskirų jų grupių informuotumas apie švietimo strategiją 2003-2012 metams (procentais)

Kaip parodė tyrimas (žr. 29 lentelę), tėvai nėra geriau informuoti nei Lietuvos gyventojai, dauguma tėvų, kai ir gyventojų nežino apie švietimo strategiją 2003-2012 metams. Kita vertus, lentelės duomenys rodo, kad mažiausiai apie švietimo strategiją žino tie tėvai, kurių vaikai jau suaugę, nesimoko, o tėvai, turintys ikimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų bei studentų yra geriau informuoti apie švietimo strategiją 2003-2012 metams.

Informacijos apie švietimo reformos žingsnius pakankamumas / nepakankamumas

Tikslinės grupės tėvų buvo klausta, ar jie pakankamai / nepakankamai turi informacijos apie šiuos švietimo reformos žingsnius: valstybinių brandos egzaminų sistemą, mokyklų tinklo optimizavimą, mokymo profiliavimą, mokinių vežiojimą į mokyklas, mokinio „krepšelį“, specialiųjų poreikių vaikų integravimą ir priešmokyklinį ugdymą. Informacijos pakankamumas/ nepakankamumas buvo matuojamas 4-balėje skalėje: informacijos „visiškai pakanka“, „pakanka“, „trūksta“ ir „labai trūksta“. Analizuojant duomenis, atsakymai „visiškai pakanka“ bei „pakanka“ ir „trūksta“ bei „labai trūksta“ apjungti.

Koks tikslinės tėvų grupės apskritai, tame tarpe skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informuotumas apie švietimo reformos žingsnius rodo žemiau pateikiamos lentelės. Palyginimui jose pateikiami duomenys apie Lietuvos gyventojų informuotumą.

Valstybinių brandos egzaminų sistema

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 30 lentelę), tikslinės grupės tėvams informacijos apie valstybinius brandos egzaminus dažniau pakanka (kad pakanka, nurodė 43 % tėvų) nei trūksta (kad trūksta, nurodė 36 % tėvų).

Lyginant su Lietuvos gyventojais, daugiau tėvų nurodo ir informacijos pakankumą ir jos trūkumą, tarp jų mažiau neturinčių nuomonės. Galima manyti, kad tėvų poreikis

informacijai apie valstybinius brandos egzaminus labiau konkretus ir apibrėžtas, todėl jie gali tiksliau įvertinti turimų žinių pakankamumą /nepakankamumą. Ženkliai didesnė gyventojų dalis neturi nuomonės (nuomonės neturi 37 % gyventojų ir 21 % tikslinės grupės tėvų).

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pakanka	38	43	34	41	40	40	53
Trūksta	25	36	35	36	45	51	30
N/N	37	21	31	23	15	9	17

30 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie valstybinių brandos egzaminų sistemą pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomones, išryškėja kai kurie skirtumai. Tėvai, turintys vyresniojo ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų, skirtingai nei kitų grupių tėvai, teigia, kad jiems informacijos trūksta: informacijos trūkumą nurodė 51 % vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų (kad pakanka – 40 %) ir 45 % vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų tėvai (kad pakanka – 40 %).

Tėvai, kurių vaikai yra studentai, jaučiasi labiau informuoti nei kitų grupių tėvai: tarp jų daugiausiai nurodžiusių kad informacijos pakanka – 53 %, ir mažiausiai nurodžiusių, kad informacijos trūksta (30 %).

Mokyklų tinklo optimizavimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pakanka	29	33	26	28	32	36	44
Trūksta	27	38	36	45	45	41	31
N/N	44	29	38	27	23	23	25

31 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie mokyklų tinklo optimizavimą pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Analizuojant tikslinės tėvų grupės nuomonę apie mokyklų tinklo optimizavimą (žr. 31 lentelę), matyti, kad procentas tėvų nurodžiusių, kad informacijos pakanka ir kad jos trūksta pakankamai artima.

Palyginus su Lietuvos gyventojais tėvai gerokai dažniau nurodo informacijos nepakankamumą (kad jos trūksta nurodė 27 % gyventojų ir 38 % tėvų).

Palyginę skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomones, galime sakyti, kad visose tėvų grupėse, išskyrus studentų tėvus, ženkliai daugiau tėvų, jaučiančių informacijos nepakankamumą, nei pakankamumą. O jų daugiausia jaunesniojo ir vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų grupėse (po 45 %).

Skirtingai nuo kitų tėvų, studentų tėvams informacijos apie mokyklų tinklo optimizavimą greičiau pakanka (tai nurodė 44 %) nei trūksta (31 %).

Mokymo profiliavimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pakanka	35	41	32	36	43	53	53
Trūksta	25	36	37	41	41	30	27
N/N	40	23	31	23	16	17	20

32 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie mokymo profiliavimą pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Tikslinės grupės tėvų nuomonės informacijos apie mokymo profiliavimą pakankamumą/ trūkumą atžvilgiu pasiskirstė beveik tolygiai (žr. 32 lentelę): 41 % tėvų informacijos pakanka ir 36% trūksta. Beveik kas ketvirtas neturi nuomonės.

Informacijos apie mokymo profiliavimą pakankamumą nurodo panašios tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų dalys, o trūkumą daugiau nurodo tikslinės tėvų grupės respondentai nei Lietuvos gyventojai: kad informacijos trūksta nurodė 36 % tėvų ir 25% gyventojų. Ženkliai daugiau gyventojų nei tėvų neturi nuomonės (atitinkamai: 40 % ir 23%)

Lyginant duomenis skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse išryškėjo, kad informacijos labiausiai pakanka tėvams turintiems vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų (53 %) ir tėvams, kurių vaikai yra studentai (53 %), šių grupių tėvai, mažiau nei kitų grupių tėvai nurodė, kad informacijos trūksta (atitinkamai: 30 % ir 27 %).

Ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvams informacijos apie mokymo profiliavimą greičiau trūksta nei pakanka, jie išsiskiria ir tuo, kad tarp jų daugiau nei kitose grupėse yra neturinčių nuomonės.

Mokinių vežiojimas į mokyklas

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 33 lentelę) daugiau nei pusė apklaustų tikslinės grupės tėvų turi pakankamai informacijos apie mokinių vežiojimą į mokyklas (54 %), tačiau kas penktas nurodė, kad tokios informacijos trūksta, kas ketvirtas neturėjo nuomonės.

Palyginus su Lietuvos gyventojais daugiau tikslinės grupės tėvų nurodė, kad jiems informacijos apie mokinių vežiojimą į mokyklas pakanka, informacijos trūkumą jaučia panaši ir tėvų (21 %) ir gyventojų (18 %) dalis. Gyventojai dažniau neturi nuomonės: 41% gyventojų ir 25 % tėvų.

Lyginant atsakymus apie informacijos pakankamumą/ trūkumą skirtingo amžiaus vaikų bei studentų grupėse, išryškėjo šie skirtumai. Daugiausia nurodžiusių, kad informacijos pakanka yra tarp tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų. Kuo vyresnius mokyklinio amžiaus vaikus turi tėvai, tuo didesnė jų dalis teigia, kad jiems informacijos apie mokinių vežiojimą į mokyklas pakanka: kad informacijos pakanka nurodė 57% tėvų, turinčių jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, 59 % – vidutiniojo, 70 % – vyresniojo mokyklinio

amžiaus vaikų tėvų. Mažiausia nurodžiusių, kad informacijos trūksta, tėvų dalis yra ikimokyklinio amžiaus tėvų grupėje (46 %).

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pakanka	41	54	46	57	59	70	58
Trūksta	18	21	23	22	21	8	17
N/N	41	25	31	21	20	22	25

33 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie mokinių vežiojimą į mokyklas pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Mokinio “krepšelis”

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pakanka	34	44	36	45	48	44	51
Trūksta	26	36	36	40	38	39	33
N/N	40	20	28	15	14	17	16

34 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie mokinio “krepšelį” pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Arti pusės apklaustų tikslinės tėvų grupės respondentų (44 %) teigia, kad jiems informacijos apie mokinio “krepšelį” pakanka, bet nemažai tėvų nurodė, kad tokios informacijos trūksta - 36 % (žr. 34 lentelę).

Didesnei tikslinės tėvų grupės nei Lietuvos gyventojų daliai informacijos apie mokinio “krepšelį” pakanka (kad informacijos pakanka nurodė 44 % tėvų ir 34% gyventojų). Kita vertus, didesnei tėvų daliai ir jos trūksta (kad informacijos trūksta nurodė 36 % tėvų ir 26 % gyventojų).

Palyginę nuomones, ar pakanka / trūksta informacijos apie mokinio “krepšelį” skirtingo amžiaus vaikų bei tėvų grupėse, matyti, kad skirtingesnės yra tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, ir tėvų, kurių vaikai yra studentai, nuomonės. Tarp studentų tėvų daugiausia, palyginus su kito amžiaus vaikų tėvais, tėvų (51 %), kuriems informacijos pakanka ir mažiausia, kuriems jos trūksta (33 %). Tarp ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų daugiau nei kitose tėvų grupėse neturinčių nuomonės (28 %).

Mažiausi skirtumai yra tarp grupių tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų: kad informacijos apie mokinio “krepšelį” pakanka nurodė 44 % - 48 % skirtingo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų, kad jos trūksta - 38 % - 40 %.

Specialiųjų poreikių vaikų integravimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pakanka	27	34	29	35	37	26	37
Trūksta	28	36	37	39	37	37	38
N/N	45	30	34	26	26	37	25

35 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie specialiųjų poreikių vaikų integravimą pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Tikslinė tėvų grupė pagal tai, ar jiems pakanka, ar trūksta informacijos apie specialiųjų poreikių vaikų integravimą susiskirsto į beveik tolygias dalis: apie trečdalį yra tėvų, kuriems informacijos pakanka, apie trečdalį, kuriems jos trūksta, ir beveik trečdalis neturi nuomonės (žr. 35 lentelę).

Palyginus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones apie informacijos pakankamumą/ nepakankamumą, matyti, kad didesnės tėvų nei gyventojų dalys, nurodė ir kad informacijos apie specialiųjų poreikių vaikų integravimą pakanka (atitinkamai: 34 % ir 27 %), ir kad jos trūksta (36 % ir 28 %).

Nuomonės apie informacijos pakankamumą/ trūkumą, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, beveik nesiskiria. Truputį skirtingesnė tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus tėvų nuomonė: šioje grupėje mažiau nei kitose (ypač palyginus su tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, ir studentų tėvų grupėmis) tėvų, nurodžiusių, kad informacijos pakanka 26 %), ir daugiau neturinčių nuomonės (37 %).

Priešmokyklinis ugdymas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pakanka	33	47	45	56	51	46	44
Trūksta	21	24	28	21	23	20	29
N/N	46	29	27	23	26	34	27

36 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos apie priešmokyklinį ugdymą pakankamumas /nepakankamumas (procentais)

Kaip rodo 36 lentelės duomenys, beveik pusei tikslinės tėvų grupės respondentų informacijos apie priešmokyklinį ugdymą pakanka, 24 % nurodė, kad trūksta, o 29 % neturi nuomonės.

Palyginus su Lietuvos gyventojų nuomone, daugiau tikslinės tėvų grupės respondentų nurodė, kad jiems informacijos pakanka (33 % gyventojų ir 47 % tėvų), mažiau neturi nuomonės (46 % gyventojų ir 29 % tėvų).

Tėvų, turinčių skirtingo amžiaus vaikų bei studentų, nuomonės apie informacijos pakankamumą / nepakankamumą šiek tiek skiriasi. Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų grupėje daugiausia tėvų, nurodžiusių, kad informacijos apie priešmokyklinį ugdymą pakanka (56 %), šios grupės tėvams ir mažiausiai jos trūksta (21 %). Tėvams, turintiems ikimokyklinio amžiaus vaikų, daugiau nei kito amžiaus vaikų tėvams, informacijos apie priešmokyklinį ugdymą trūksta (28 %). Daugiau tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, nei kito amžiaus vaikų neturi nuomonės (34 %).

Palyginus informacijos pakankamumą / nepakankamumą skirtingose vaikų bei studentų tėvų grupėse, pastebėtina, kad labiausiai trūksta informacijos (pagal daugiausia nurodžiusių, kad informacijos trūksta):

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvams -

- Mokymo profiliavimas – 37 %
- Specialiųjų poreikių vaikų integravimas – 37 %.
- Mokyklų tinklo optimizavimas- 36 % / Mokinio “krepšelis”- 36 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvams -

- Mokyklų tinklo optimizavimas 45 %
- Mokymo profiliavimas – 41 %
- Mokinio “krepšelis” – 40 %

Vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvams -

- Valstybinių brandos egzaminų sistema – 45 % / Mokyklų tinklo optimizavimas – 45 %
- Mokymo profiliavimas – 41 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvams -

- Valstybinių brandos egzaminų sistema – 51 %
- Mokyklų tinklo optimizavimas – 41 %
- Mokinio “krepšelis” – 39 %

Studentų tėvams -

- Specialiųjų poreikių vaikų integravimas – 38 %
- Mokinio “krepšelis” – 33 %
- Mokyklų tinklo optimizavimas – 31 %

Tėvų informacijos šaltiniai apie švietimo reformos žingsnius

Tyrimo metu buvo domėtasi, kokie tėvų informacijos apie nagrinėjamus švietimo reformos žingsnius šaltiniai. Tėvai (o palyginimui ir gyventojai) buvo prašomi nurodyti 3 jiems svarbiausius šaltinius. Gauti tyrimo rezultatai pateikti 37 lentelėje.

	Visi gyven- tojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
TV	59	62	72	60	57	56	57
Spauda	46	53	57	55	52	55	54
Radijas	23	16	15	16	15	16	16
Internetas	11	10	10	9	8	9	15
Mokykla, kurioje mokosi vaikas/vaikai	16	35	23	52	53	50	17?
Profesinė mokykla, kurioje mokosi vaikas/vaikai	0,3	2	-	-	2	10	3
Aukštoji mokykla, kurioje studijuoja vaikas/vaikai	2	6	1	1	3	4	28
Mano vaikas/vaikai	12	30	15	30	38	40	31
Šeimos nariai (neįskaitant vaikų)	12	10	11	10	8	8	8
Draugai, pažįstami	24	24	32	22	19	18	20
Švietimo įstaiga, kurioje tėvas/motina dirba	1	7	6	6	7	3	10
Švietimo įstaiga, kurioje tėvas/ motina mokosi, studijuoja	9	1	3	0,4	1	1	1
Speciali literatūra	7	7	6	5	7	4	12
Kita	-		-	-	-	1	1
N/N	9	3	5	2	2	1	2

37 lentelė. Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos šaltiniai apie švietimo reformos žingsnius (procentais)

Kaip rodo tyrimo rezultatai, pagrindiniai tikslinės grupės tėvų informacijos šaltiniai: TV - nurodė 62 % tėvų; spauda – nurodė 53 %; mokykla, kurioje mokosi ar studijuoja vaikas / vaikai – 41 %; vaikas / vaikai – 30 %; draugai, pažįstami – 24 %. Taigi, TV ir spauda yra svarbiausi tėvų informuotojai apie švietimo reformos žingsnius.

Tarp kitų reikšmingesnių šaltinių tėvai nurodė radiją, internetą, kitus šeimos narius (neįskaitant vaikų). Pastebėtina, kad daugiau tikslinės grupės tėvų kaip informacijos šaltinį nurodė mokyklą, kurioje mokosi ar studijuoja vaikai, nei pačius vaikus.

Palyginus tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų informacijos šaltinius, matyti, ir tai logiška bei suprantama, kad mokyklą ir vaikus kaip informacijos šaltinius dažniau mini tėvai, nei gyventojai.

Lyginant tėvų informacijos šaltinius priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, atsiskleidžia kai kurie skirtumai. Nors visose tėvų grupėse, neabejotinai pirmauja TV, tačiau ji yra

svarbesnė ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvams: kaip vieną pagrindinių šaltinių TV nurodė 72 % ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų, kitose tėvų grupėse tai nurodė 57 % -60 % . Skirtingai nuo kitų tėvų grupių, kuriose antroje vietoje nurodoma spauda, vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai antroje vietoje nurodė mokyklą, kurioje mokosi jų vaikas/vaikai.

Antroje vietoje visose tėvų grupėse (suprantama, išskyrus vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvus) nurodoma spauda.

Trečioje vietoje visose grupėse išskyrus tėvus, turinčius ikimokyklinio amžiaus vaikų, ir tai vėl gi labai suprantama, – mokyklą, kurioje mokosi ar studijuoja vaikas/vaikai.

Ketvirta pozicija tarp pagrindinių skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų informacijos šaltinių (vėl gi, išskyrus ikimokyklinio amžiaus tėvus) tenka vaikui /vaikams.

Penktasis šaltinis, minimas visų skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (išskyrus ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvus), - draugai, pažįstami.

Taigi, skirtingai vardina pagrindinius šaltinius tik tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų, kitose tėvų grupėse pagrindinių penkių informacijos šaltinių rangavimas identiškas.

Atkreiptinas dėmesys, kad daugiau tėvų, kurių vaikai yra studentai, nei kito amžiaus vaikų tėvai, remiasi kaip informacijos šaltiniais internetu ir specialiaja literatūra (žurnalais, informaciniais leidiniais, normatyviniais dokumentais ir pan.).

Tėvų informacijos apie švietimą atitikimas tikrove ir mitai.

Kaip jau buvo minėta, siekiant išsiaiškinti populiariąją švietimo mitologiją ir identifikuoti konkrečius švietimo mitus buvo suorganizuota diskusija su aktyviais mokinių tėvų sąjūdžio dalyviais, visuomeninės mokinių tėvų organizacijos iniciatoriais. Kaip paaiškėjo iš diskusijos, jie yra organizacijos lyderiai ir jų vaidmuo, formuojant bendrą visos organizacijos nuomonę, yra svarbus.

Diskusijoje dalyvavę tėvai yra arba geriau informuoti apie švietimo būklę nei eiliniai mokinių tėvai, arba bent mano, kad jie tokie yra. Kartu reikėtų akcentuoti tai, kad turint omenyje Alfredo Schutzo žinojimo klasifikaciją, suskirstančią žinojimo agentus į paviršutiniškas nuomones turinčius „žmones iš gatvės“ (pvz., eilinio žmogaus nuomonė apie švietimo reformą ir pan.), tiesiogiai su žinojimo objektais sąveikaujančius gerai informuotus piliečius (pvz., eilinio mokytojo nuomonė apie švietimo reformą) ir reiškinius analizuojančius ekspertus (pvz., edukologijos specialisto žinios apie švietimo reformą), švietimo sistemos funkcionavimo atžvilgiu aprašomos diskusijos dalyviai vis dėlto laikytini ne ekspertais, bet gerai informuotais piliečiais.

Kaip paaiškėjo iš pokalbio, jie aktyviai domisi švietimu, tačiau neprofesionaliai, ir jų žinojimas pirmiausiai yra susijęs su iš jų tiesioginės patirties išplaukiančiais konceptais. Refleksyvaus, teorinio, kritinę distanciją fiksuojančio santykio diskusijos metu neišryškėjo. Apibendrinant šį pastebėjimą, būtų galima teigti, kad pokalbis vyko su išsilavinusiais, visuomeniškai aktyviais ir savo vaikų ateitimi besidominčiais, tad tiesiogiai švietimo klausimais suinteresuotais, gerai informuotais piliečiais, kurie, kaip ir dera daugumai tėvų, nėra teorinę švietimo problematiką išmanantys ekspertai. Su šiuo pastebėjimu susijusi ir kita pastaba. Tėvai buvo ir tiesioginiai informacijos šaltiniai, be to, tėvų nuomonės buvo atskirai interpretuojamos, siekiant identifikuoti tikrovę neatitinkančio žinojimo apraiškas. Dėl to diskusijos analitikai vienu metu atliko du vaidmenis, jie kaip sociologai analizavo

kokybinio tyrimo rezultatus, kaip švietimo ekspertai vertino kiek ekspertiniu požiūriu yra pagrįstos tėvų nuomonės apie švietimo būklę ir kur, tėvams vertinant švietimo padėtį, į dienos šviesą lenda klaidingos arba nepagrįstos nuomonės, kitaip mitai.

Diskusijos metu mitų problematika buvo aptarta platesniame švietimo sistemos vertinimo kontekste. Todėl diskusijos dalyviai buvo prašomi pareikšti savo švietimo padėties ir švietimo reformos vertinimus.

Diskutuodami apie švietimo padėtį mokinių tėvai, mokinių tėvų visuomeninės organizacijos aktyvistai išskyrė tokius teigiamus ir neigiamus Lietuvos švietimo sistemos bruožus. Teigiamais bruožais tėvai laikė materialinės mokyklų padėties gerėjimą, mokyklų bendruomenių egzistavimą, vadovėlių, mokymo priemonių ir mokymo metodų pasirinkimo galimybę, labiau nei tai buvo tėvų mokymosi laikais su konkrečiu gyvenimu susijusi ugdymo turinį ir atnaujintus vadovėlius. Neigiamais švietimo sistemos bruožais tėvai laiko, kad švietimo sistema nespėja paskui socialinius pokyčius, švietimo sistemai trūksta įvairovės ir pasirinkimo galimybių, valstybės dominuojamai švietimo sistemai būdinga monotonija, perkrautos mokymo programos ir autoritarizmo apraiškos, pasigendama privačios iniciatyvos, mokyklos susiduria su finansavimo problemomis, mokinių tėvai negali prisidėti prie finansavimo, o viską užviršuoja žemas pedagogų prestižas. Buvo kalbėta ir apie mokytojų neprofesionalumą, jie nesugeba dirbti su aktyvesniais vaikais, stinga tarpusavio pagarbos.

Apibendrinant švietimo reformai skirtą diskusijos fragmentą, reikėtų atkreipti dėmesį į tokius dalykus. Tėvai nieko neišmano apie švietimo reformą, ir, samprotaudami apie švietimo reformą, jie daugiau eksponuoja savo lūkesčius ir bendresnio pobūdžio žinias apie socialines reformas. Iš esmės kalbaėjo apie nesudarytas galimybes dalyvauti ir apie procedūras, kurios tokias galimybes garantuotų.

Natūralu, kad tėvai palyginti daug dėmesio skyrė savo bendravimo su mokytojais problemoms. Sakytume, kad tie santykiai gana komplikuoti, kupini ir noro bendrauti, ir tarpusavio nesupratimo. Tėvus nuo dalykinio bendravimo stabdo tai, kad jie gali būti suprasti, kaip besikėsinantys į mokytojų autoritetą, ir taip bijo pakenkti savo vaikams. Diskusijos metu tėvai daug dėmesio skyrė mokyklos ir klasės bendruomenėms, kurios, jų nuomone, gali padėti ugdyti socialinius įgūdžius, puoselėti vaikams tėvų pageidaujamas vertybes. Iš pokalbio pasirodė, kad tėvai yra pasirengę prisidėti prie tokių bendruomenių stiprinimo, tačiau reikėtų nepamiršti, kad diskusijoje dalyvavo ypač aktyvūs tėvai, kurie diskusijos metu vienas kitą palaikė.

Mokinių tėvų suformuluotus mitus būtų galima sugrupuoti į tris grupes. Pirmą gausiausią mitų apie švietimą grupę sudarytų mokyklos mitai:

- 1) Mokyklose nereikia autoritetų.
- 2) Mokykla – tai neišvengiamas ir sunkus pasiruošimo gyvenimui etapas.
- 3) Mokykla arba mokykloje dirbantys specialistai paruoš vaiką gyvenimui.
- 4) Mokykla pati savaime gali išgyventi, kitaip tariant, administracija mokykloje ne tokia svarbi, kaip kitokiose įstaigose.
- 5) Mokyklos administratorius turi būti atsakingas už mokyklos materialų ūkį.
- 6) Mokykla vaiko ugdymo požiūriu užima svarbiausią vietą.

- 7) Tėvai neturėtų kištis į mokyklos gyvenimą.
- 8) Mokytojai pirmiausiai yra „siaurakakčiai“ savo dalyko specialistai.

Antrą mitų grupę sudarytų mitai apie švietimą apskritai.

- 1) Reformos griaua nusistovėjusią švietimo sistemos tvarką.
- 2) Apie švietimą stinga naudingos informacijos.
- 3) Egzaminų užduotys yra gerai parengtos.
- 4) Specialistų parengta ugdymo programa yra gera.
- 5) Švietimo srityje geriausiai tinka moterys.
- 6) Atskiros disciplinos išmoko mokinius pažinti pasaulį.

Trečiai švietimo mitų grupei būtų galima priskirti kelis teiginius apie vaiko brendimą.

- 1) Vaikai yra bejėgiai ir aplinka, kartu ir mokykla turi juos suformuoti.
- 2) Paklusti suaugusiam yra vaiko prievolė.

Apibendrinti diskusijos fragmentą apie mitus būtų galima taip. Diskusija parodė, kad galime kalbėti apie trijų lygių švietimo mitologiją. Pirmą mitų lygmenį sudarytų mitai, kuriuos suformulavo patys tėvai. Antrą mitų lygmenį sudarytų mitai, kuriuos naudojo tėvai kalbėdami ir apie švietimą ir apie jo mitus. Tarkim, niekuo nepagrįstais ekspertinio žinojimo požiūriu teiginiais arba mitais būtų galima laikyti tėvų teiginius, kad pradinių klasių mokytojos geriau išmano vaikų psichologiją, kad mokytojo profesija nėra prestižinė, kad mokytojai ir mokiniai negerbia vieni kitų, kad mokytojai nesugeba dirbti su aktyvesniais ir gabesniais vaikais ir pan. Tačiau be šio antrojo yra dar ir trečiasis mitų lygmuo. Tai būtų tikriausiai pačių ekspertų naudoti mitai, dekonstruojant pirmojo ir antrojo lygmens tėvų švietimo mitologiją. Tačiau šiuos mitus aptikti patiems ekspertams yra keblu. Lieka viltis, kad „apsišaukėlių“ ekspertų mitologiją dekonstruos „tikrieji“ švietimo ekspertai. Tačiau visuomet lieka atviras klausimas apie tų ekspertų žinių pagrįstumą, nes švietimo reformos patirtis rodo, kad vieningos nuomonės nesama bent keliais švietimo reformos klausimais.

5. Pritarimas / nepritarimas švietimo reformos žingsniams

Siekiant ištirti, kiek tėvai pritaria švietimo reformos žingsniams apklausoje buvo pateiktas klausimas „Ar Jūs pritariate, ar nepritariate šiems švietimo reformos žingsniams?“. Tėvai buvo prašomi 4-balėje skalėje išreikšti pritarimą / nepritarimą valstybinių brandos egzaminų sistemai, mokyklų tinklo optimizavimui, mokymo profiliavimui, mokinių vežiojimui į mokyklas, mokinio „krepšeliui“, specialiųjų poreikių vaikų integravimui, priešmokykliniam ugdymui. Pritarimas / nepritarimas švietimo reformos žingsniams taip pat buvo matuojamas reprezentatyvioje gyventojų apklausoje.

Analizuojant gautus duomenys, atsakymai „visiškai pritariu“ bei „pritariu“ ir nepritariu“ ir visiškai nepritariu“ buvo apjungti.

Valstybinių brandos egzaminų sistema

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pritaria	40	43	42	37	43	44	60
Nepritaria	19	28	20	29	32	30	22
N/N	41	29	38	34	25	26	18

38 lentelė. Pritarimo /nepritarimo valstybinių brandos egzaminų sistemai pasiskirstymas (procentais)

Tikslinės grupės tėvai daugiau pritaria (43 %) valstybinių brandos egzaminų sistemai nei nepritaria (28 %), 29 % neturi nuomonės (žr. 38 lentelę).

Palyginus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų atsakymus, matyti, kad panašios tėvų ir gyventojų dalys pritaria valstybinių brandos egzaminų sistemai, tačiau didesnis procentas tėvų nei gyventojų, nepritaria (nepritaria 28 % tėvų ir 19 % gyventojų). Didesnė dalis gyventojų nei tėvų nuomonės neturi.

Pateikti duomenys rodo, kad labiausiai išsiskiria tėvų, turinčių vaikų studentų, ir tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, nuomonės. Tėvai, turintys vaikų studentų, labiausiai pritaria valstybinių brandos egzaminų sistemai (pritaria – 60 %, palyginimui: ikimokyklinio amžiaus tėvų –20 %). Ikimokyklinių vaikų turinčių tėvų grupėje mažiau nei kito amžiaus vaikų tėvų grupėse nepritariančiųjų, bet kartu ir daugiau neturinčių nuomonės. Tėvų, turinčių skirtingo mokyklinio amžiaus vaikų nuomonės artimesnės, ypač tėvų turinčių vidutinio ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų: pritaria 43 % tėvų, turinčių vidutinio ir 44 % vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, nepritaria – atitinkamai: 32 % ir 30 %.

Mokyklų tinklo optimizavimas

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 39 lentelę), tikslinės grupės tėvai reikšmingai labiau pritaria mokyklų tinklo optimizavimui (38 %), nei nepritaria (19 %). Kita vertus, net 43 % jų neturi nuomonės.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pritaria	29	38	32	33	41	39	49
Nepritaria	18	19	20	20	20	23	18
N/N	53	43	48	47	39	38	33

39 lentelė. Pritarimo /nepritarimo mokyklų tinklo optimizavimui pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 39 lentelę), tikslinės grupės tėvai reikšmingai labiau pritaria mokyklų tinklo optimizavimui (38 %), nei nepritaria (19 %). Kita vertus, net 43 % jų neturi nuomonės.

Palyginus tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomones, matyti, kad nepritariančiųjų mokyklų tinklo optimizavimui dalys vienodos, tačiau pritariančiųjų daugiau tarp tėvų nei gyventojų apskritai (pritaria 38 % tėvų ir 29 % gyventojų). Pastebėtina, kad daugiau nei pusė (53 %) gyventojų neturi nuomonės.

Daugiausia, palyginus su kito amžiaus vaikų tėvais, pritaria mokyklų tinklo optimizavimui tėvai, kurių vaikai yra studentai – 49 %. Mažiausiai mokyklų tinklo optimizavimui pritaria tėvai, turintys ikimokyklinio (32 %) ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų (33 %). Pastebėtina, kad visose nagrinėjamose skirtingo amžiaus vaikų tėvų grupėse yra daug neturinčių nuomonės, daugiausia neturi nuomonės tėvai, turintys ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų (atitinkamai 48 % ir 49 %).

Mokymo profiliavimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Pritaria	39	48	44	43	53	47	55
Nepritaria	17	20	17	20	21	30	20
N/N	44	22	39	37	26	23	25

40 lentelė. Pritarimo /nepritarimo mokymo profiliavimui pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 40 lentelę), reikšmingai daugiau tėvų pritaria mokymo profiliavimui (48 %), nei nepritaria (22 %).

Palyginus su Lietuvos gyventojų nuomone, tikslinės grupės tėvai labiau pritaria mokymo profiliavimui: kad pritaria, nurodė 48 % tėvų ir 39 % gyventojų. Gyventojai vėl gi dažniau nei tėvai neturi nuomonės.

Mažiau, lyginant duomenis pagal skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupes, pritariančių mokymo profiliavimui yra tėvų, turinčių jaunesniojo mokyklinio (43 %) ir ikimokyklinio amžiaus vaikų (44 % grupėse), daugiau pritariančiųjų yra tėvų, kurių vaikai yra studentai (55 %), ir tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų (53 %) grupėse.

Daugiau tėvų, nežinančių pritarti ar nepritarti mokymo profiliavimui, yra ikimokyklinio (39 %) ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų grupėse (37 %).

Mokinių vežiojimas į mokyklas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pritaria	64	77	74	77	82	86	75
Nepritaria	3	3	2	3	2	2	5
N/N	33	20	24	20	16	12	20

41 lentelė. Pritarimo /nepritarimo mokinių vežiojimui į mokyklas pasiskirstymas (procentais)

Tyrimo duomenimis (žr. 41 lentelę), tėvai gana vieningai pritaria mokinių vežiojimui į mokyklas, pritaria 77 %, o nepritaria tik 3 %. Kita vertus, 20 % tėvų apie šį reformos žingsnį neturi nuomonės.

Palyginus tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomones, matyti, kad nepritariančiųjų yra vienodas ir nedidelis procentas, pritariančiųjų gi tarp gyventojų mažiau (66 %), bet daugiau neturinčių nuomonės (33 %).

Daugiausiai pritariančiųjų, lyginant su kitomis tėvų grupėmis, yra tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų (86 %), mažiausia – tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų (74 %) grupėse. Tarp pastarosios tėvų grupės ir sąlygiškai daugiau neturinčių nuomonės (24%).

Nepritariančių mokinių vežiojimui į mokyklas visose tėvų grupėse nedaug – 2 % - 5 %.

Mokinio “krepšelis”

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pritaria	52	61	55	62	67	69	66
Nepritaria	11	14	15	12	13	11	15
N/N	37	25	30	26	20	20	19

42 lentelė. Pritariančiųjų / nepritariančiųjų mokinio “krepšeliui” pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo 42 lentelėje pateikti duomenys, tikslinės grupės tėvai labiau pritaria (61 %) nei nepritaria mokinio “krepšeliui” (14 %), 25 % tėvų neturi nuomonės šiuo klausimu.

Pritaria mokinio “krepšeliui” daugiau tėvai nei Lietuvos gyventojai: kad pritaria, nurodė 61 % tėvų ir 52 % gyventojų., nors nepritariančiųjų praktiškai tiek pat (14 % tėvų ir 11 % gyventojų).

Lyginant pritarimą / nepritarimą mokinio “krepšeliui” skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, matyti, kad visose, išskyrus ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvus, grupėse pritariama / nepritariama vienodai: visuomet ženkliai daugiau pritariančiųjų (62 % - 69 %), nei nepritariančiųjų (19 % - 26 %). Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai mažiau nei kiti tėvai pritaria (55 %) ir daugiau jų neturi nuomonės (30 %).

Specialiųjų poreikių vaikų integravimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pritaria	51	58	55	68	62	65	64
Nepritaria	7	10	9	11	10	8	9
N/N	42	32	36	31	28	27	27

43 lentelė. Pritariančiųjų / nepritariančiųjų specialiųjų poreikių vaikų integravimui pasiskirstymas (procentais)

Ženkliai daugiau tikslinės grupės tėvų pritaria specialiųjų poreikių vaikų integravimui (58 %), nei nepritaria (10 %), bet 32 % tėvų neturi nuomonės (žr. 43 lentelę).

Palyginus tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomones reikšmingo skirtumo nėra: panaši ir tėvų, ir gyventojų dalis pritaria (pritaria 58 % tėvų ir 51% gyventojų), ir panaši – nepritaria (10 % tėvų ir 7 % gyventojų). Daugelis neturi nuomonės: 32 % tėvų ir 42 % gyventojų.

Lyginant pritarimą /nepitarimą specialiųjų poreikių vaikų integravimui skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, pastebėtina, kad labiausiai pritariančiųjų procentas skiriasi tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų (mažiausiai pritaria – 55 %) ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų (daugiausiai pritaria 68 %).

Priešmokyklinis ugdymas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Pritaria	56	71	71	70	73	70	75
Nepritaria	4	3	5	4	4	3	2
N/N	40	26	24	26	23	27	23

44 lentelė. Pritariančiųjų / nepritariančiųjų priešmokykliniams ugdymui pasiskirstymas (procentais)

Reikšmingai daugiau tikslinės grupės tėvų pritaria priešmokykliniam ugdymui (71%), nei jam nepritaria (3 %), neturi nuomonės 26 % (žr. 44 lentelę).

Kaip rodo lentelėje pateikti duomenys, reikšmingai daugiau tėvų nei Lietuvos gyventojų apskritai pritaria priešmokykliniam ugdymui (pritaria 71 % tėvų ir 56 % gyventojų), nors nepritariančiųjų yra nedaug ir tiek pat ir tarp tėvų (3 %), ir tarp gyventojų (4 %).

Palyginus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų atsakymus, matyti, kad esama labai panašios nuomonės, nepriklausomai nuo turimų vaikų amžiaus. Tarpgrupinių skirtumų nėra: pritaria 70 % - 75 %, nepritaria 2 % - 5 %, neturi nuomonės 24 % - 27 %.

Palyginus pritarimą švietimo reformos žingsniams skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse pastebėtina, kad labiausiai pritariama (pagal daugiausiai nurodžiusių, kad pritaria):

Išimokymklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Mokinių vežiojimas į mokyklas – 74 %
- Priešmokyklinis ugdymas – 71 %
- Specialiųjų poreikių vaikų integravimas - 55 % / Mokinio “krepšelis” – 55 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Mokinių vežiojimas į mokyklas – 77 %
- Priešmokyklinis ugdymas – 70 %
- Specialiųjų poreikių vaikų integravimas – 68 %

Vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Mokinių vežiojimas į mokyklas – 82 %
- Priešmokyklinis ugdymas – 73 %
- Mokinio “krepšelis” – 67 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Mokinių vežiojimas į mokyklas – 86 %
- Priešmokyklinis ugdymas – 70 %
- Mokinio “krepšelis” – 69 %

Tėvai, kurių vaikai yra studentai –

- Mokinių vežiojimas į mokyklas – 75 %
- Priešmokyklinis ugdymas - 75%
- Mokinio “krepšelis” – 66 %

6. Požiūris į mokymo lygmenis atskirų švietimo aspektų atžvilgiu

Aiškinantis skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų požiūrį į įvairių lygmenų mokymo įstaigas / mokyklas, buvo pateiktas klausimas, kaip tėvai vertina mokymo įstaigų / mokyklų veiklą apskritai, mokymo įstaigų / mokyklų pasirinkimo galimybę, prieinamumą, priėmimo į jas tvarką, darbo kokybę, materialinį aprūpinimą ir pedagogų darbą. Tėvai buvo prašomi įvertinti šiuos aspektus penkiabalėje skalėje: „labai gerai“, „gerai“, „vidutiniškai“, „prastai“ ir „labai prastai“. Analizuojant atsakymai „labai gerai“ bei „gerai“ ir „prastai“ bei „labai prastai“ apjungti.

Tikslinės tėvų grupės apklausos rezultatus rodo žemiau pateikiamų lentelių duomenys, palyginimui pateikti reprezentatyvios Lietuvos gyventojų apklausos rezultatai.

Tėvų požiūris į ikimokyklines įstaigas

Ikimokyklinių įstaigų veiklos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gerai	22	32	42	41	33	26	21
Vidutiniškai	25	31	32	29	27	30	39
Prastai	8	6	6	8	6	3	5
N/N	46	31	21	22	35	41	35

45 lentelė. Ikimokyklinių įstaigų veiklos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo 45 lentelėje pateikti duomenys, ženkliai daugiau tikslinės grupės tėvų ikimokyklinių įstaigų veiklą vertina „gerai“ (32 %) nei „blogai“ (6 %), 31 % vertina „vidutiniškai“ ir tiek pat (31 %) neturi nuomonės.

Palyginus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones, matyti, kad daugiau tikslinės grupės tėvų nei gyventojų vertina ikimokyklinių įstaigų veiklą „gerai“ (atitinkamai: 32 % ir 22 %), vertinančiųjų „prastai“ proporcija panaši, daugiau gyventojų nei tėvų neturi nuomonės (nuomonės neturi 46 % gyventojų ir 31 % tėvų).

Tikslinėje tėvų grupėje vertinant ikimokyklinių įstaigų veiklą išryškėjo šį tendencija: kuo vyresnius vaikus turi tėvai, tuo prasčiau vertina ikimokyklinių įstaigų veiklą; o kuo jaunesnio amžiaus jų vaikai, tuo didesnė tėvų dalis ikimokyklinių įstaigų veiklą vertina gerai: ikimokyklinių įstaigų veiklą vertina gerai 21% tėvų, kurių vaikai yra studentai ir 42 % tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų. Taigi, kuo didesnis nuotolis laiko požiūriu nuo ikimokyklinių įstaigų, tuo kritiškesnis požiūris į jas. Gal būt, vėliau geriau suvokiama pirmųjų mokymo ir auklėjimo pagrindų svarba ir manoma, kad jų vaikai to negavo arba per pastaruosius metus ikimokyklinių įstaigų veiklą pagerėjo ir tėvai, turintys betarpiškesnį ir artimesnį sąlytį su jomis tai pajuto.

Taip pat duomenys rodo, kad daugiau turinčių vyresnius vaikus tėvų palyginus su turinčiais jaunesnius vaikus, neturi nuomonės apie ikimokyklinių įstaigų veiklą (daugiausiai neturi nuomonės turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai – 41 %, mažiausiai – ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai – 21 %).

Ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybių vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	19	28	37	35	27	23	23
Vidutiniškai	24	27	28	27	24	31	30
Prasta	11	13	16	14	12	4	11
N/N	46	32	19	24	37	42	36

46 lentelė. Ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybių vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 46 lentelę), vertinant ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes išryškėjo tos pačios tendencijos kaip ir vertinant ikimokyklinių įstaigų apskritai.

Daugiau tėvų ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes vertina „gerai“ nei „prasta“ (atitinkamai 28 % vertina „gerai“, 13 % – „prasta“).

Daugiau tėvų nei Lietuvos gyventojų ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes vertina „gerai“, daugiau gyventojų nei tėvų neturi nuomonės.

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, kuo vyresnius vaikus turi tėvai, tuo mažesnė jų dalis ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes vertina gerai, o kuo jaunesnius vaikus turi tėvai, tuo gerai ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes vertinančių daugėja: gerai pasirinkimo galimybes vertinančiųjų sumažėja ženkliai nuo 37% (tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų) iki 23 % (tėvai, turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų ir studentų). Kiek ryškiau išsiskiria tik tėvai, turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų: tarp jų tik 4 % ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes vertina prasta, bet tarp jų ir daugiausia neturinčių nuomonės (42 %).

Ikimokyklinių įstaigų prieinamumo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	17	29	36	38	28	24	21
Vidutiniškai	24	26	29	24	23	28	28
Prasta	12	13	17	15	12	8	12
N/N	47	32	18	23	37	40	39

47 lentelė. Ikimokyklinių įstaigų prieinamumo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 47 lentelę), vertinant ikimokyklinių įstaigų prieinamumą išryškėjo tos pačios tendencijos, kaip ir vertinant ikimokyklinių įstaigų veiklą apskritai bei ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes.

Priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarkos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	20	27	37	37	25	19	26
Vidutiniškai	21	27	26	27	25	25	22
Prasta	9	10	13	11	10	8	8
N/N	50	36	24	25	40	48	44

48 lentelė. Priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarkos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 48 lentelę), vertinant priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarką išryškėjo tos pačios tendencijos kaip ir vertinant ikimokyklinių įstaigų veiklą apskritai, ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes bei ikimokyklinių įstaigų prieinamumą.

Ikimokyklinių įstaigų darbo kokybės vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	21	32	40	43	32	23	22
Vidutiniškai	25	27	31	24	24	29	29
Prasta	7	7	7	9	6	3	5
N/N	48	34	22	24	38	45	44

• 49 lentelė. Ikimokyklinių įstaigų kokybės vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 49 lentelę), vertinant ikimokyklinių įstaigų kokybę pastebėtos tos pačios tendencijos kaip ir vertinant ankstesnius ikimokyklinių įstaigų aspektus.

Materialinio aprūpinimo ikimokyklinėse įstaigose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	11	15	21	18	16	15	9
Vidutiniškai	21	25	27	27	22	28	28
Prasta	19	26	29	28	25	13	22
N/N	49	34	23	26	37	44	41

50 lentelė. Materialinio aprūpinimo ikimokyklinėse įstaigose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Tyrimo duomenimis (žr. 50 lentelę) skirtingai nuo anksčiau vertinamų ikimokyklinių įstaigų aspektų, daugiau tikslinės grupės tėvų materialinį ikimokyklinių įstaigų aprūpinimą vertina „prasta“ (26 %) nei „gera“ (15 %).

Tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų vertinimai panašūs, tik daugiau gyventojų nei tėvų neturi nuomonės.

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomones grupėse, ryškiausi skirtumai yra tarp tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, ir tėvų, kurių vaikai studentai: kad materialinis aprūpinimas „geras“ nurodė 21 % tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, ir 9 % tėvų, kurių vaikai studentai; kad materialinis aprūpinimas „prastas“ nurodė atitinkamai: 29 % ir 22 %, kad neturi nuomonės – atitinkamai: 23 % ir 41 %. Išsiskiria, lyginant su kito amžiaus turinčių vaikų tėvais, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų nuomonė: mažiausiai jų nurodė, kad materialinis aprūpinimas ikimokyklinėse įstaigose „prastas“ – 13 % (kitose tėvų grupėse vertinimai „prasta“ svyruoja 29 % - 22 % intervale).

Auklėtojų darbo ikimokyklinėse įstaigose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	22	33	44	44	31	26	27
Vidutiniškai	23	26	26	25	26	25	25
Prasta	7	5	6	5	4	1	6
N/N	48	36	24	26	39	48	42

51 lentelė. Auklėtojų darbo ikimokyklinėse įstaigose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 51 lentelę), daugiausiai tikslinės grupės tėvai auklėtojų darbą ikimokyklinėse įstaigose vertina „gerai“ (33 %) ir „vidutiniškai“ (26 %), „prasta“ vertina nedaugelis – 5 %.

Palyginus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones, matyti, kad vertinimai nedaug kuo skiriasi: daugiau tėvų, nei gyventojų auklėtojų darbą ikimokyklinėse įstaigose vertina „gerai“ (33 % tėvų ir 22 % gyventojų). Apie auklėtojų darbą neturi nuomonės daugiau nei trečdalis tėvų, bet tarp gyventojų neturinčių nuomonės yra arti pusės (48 %).

Nagrinėjant vertinimų skirtumus tarp skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupių, pastebėtina, kad artimesnės nuomonės yra tarp tėvų, turinčių ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, ir tėvų, turinčių vyresnius vaikus. Daugiau tėvų, turinčių ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus nei vyresnių vaikų, auklėtojų darbą ikimokyklinėse įstaigose vertina „gerai“ (44 %), mažiau neturi nuomonės (24 % -26 %). Ir priešingai: tarp tėvų, turinčių vidutiniojo ir vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų bei tėvų, kurių vaikai yra studentai, mažiau vertinančiųjų auklėtojų darbą „gerai“ ir daugiau neturinčiųjų nuomonės.

Palyginus vertinimus tėvų grupėse, skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvai geriau vertina (pagal daugiausia nurodžiusiųjų „gerai“):

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas ikimokyklinėse įstaigose – 44 %
- Ikimokyklinių įstaigų darbo kokybė – 40 %
- Ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybės - 37% / Priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarka – 37 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas ikimokyklinėse įstaigose – 44 %
- Ikimokyklinių įstaigų darbo kokybė –43 %
- Ikimokyklinių įstaigų prieinamumas – 38 %

Vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Ikimokyklinių įstaigų darbo kokybė – 32 %
- Auklėtojų darbas ikimokyklinėse įstaigose – 31 %
- Ikimokyklinių įstaigų prieinamumas – 28 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas ikimokyklinėse įstaigose – 26 %
- Ikimokyklinių įstaigų prieinamumas – 24 %
- Ikimokyklinių įstaigų darbo kokybė – 23 % / Ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybės – 23 %

Tėvai, kurių vaikai yra studentai –

- Auklėtojų darbas ikimokyklinėse įstaigose – 27 %
- Priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarka – 26 %
- Ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybės – 23 %

Tėvų požiūris į priešmokyklines grupes

Priešmokyklinio ugdymo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gerai	21	31	38	43	31	27	25
Vidutiniškai	23	27	29	28	28	25	24
Prastai	6	6	6	5	4	5	5
N/N	50	36	27	24	37	43	46

52 lentelė. Priešmokyklinio ugdymo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tikslinės tėvų grupės apklausa (žr. 52 lentelę), vertinant priešmokyklinį ugdymą dominuoja vertinimai “gerai” (31 %) ir “vidutiniškai” (27 %), nedaugelis (6 %) priešmokyklinį ugdymą vertina prastai, daugelis (36 %) neturi nuomonės.

Palyginus tėvų vertinimus su Lietuvos gyventojų vertinimais, matyti, kad vertinančiųjų “prastai” ir “vidutiniškai” yra tiek pat, o vertinančiųjų “gerai” yra daugiau tarp tėvų, nei tarp gyventojų (vertina “gerai” 31 % tėvų ir 21 % gyventojų), tarp tėvų mažiau ir neturinčių nuomonės (neturi nuomonės 36 % tėvų ir 50 % gyventojų).

Analizuojant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų vertinimų ypatumus, išryškėjo artimesnės pozicijos tėvų, turinčių ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų,

nei turinčių vyresnius vaikus. Skirtumai matomi nagrinėjant vertinančius priešmokyklinį ugdymą „gerai“ ir neturinčius nuomonės. Jei ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų, vertinančių priešmokyklinį ugdymą „gerai“ yra 38 %, o jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų – 43 %, tai vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų, vertinančių „gerai“ yra 27 %, o tėvų, kurių vaikai yra studentai – 25 %. Jei nuomonės neturi ikimokyklinio 27 % ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų 24 % tėvai, tai vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų neturi nuomonės 43 %, o tarp tėvų, kurių vaikai yra studentai, neturi nuomonės 46 % tėvų,

Priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybių vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	19	29	40	40	30	21	22
Vidutiniškai	20	26	22	25	24	26	26
Prastai	9	7	10	9	6	4	3
N/N	52	38	28	26	40	49	49

53 lentelė. Priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybių vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tikslinės tėvų grupės apklausa (žr. 53 lentelę), vertinant priešmokyklinio ugdymo pasirinkimo galimybes taip pat kaip ir vertinant apskritai priešmokyklinį ugdymą dominuoja vertinimai „gerai“ (29 %) ir „vidutiniškai“ (26 %), nedaugelis (7 %) priešmokyklinį ugdymą vertina „prastai“, daugelis (38 %) neturi nuomonės.

Palyginus tikslinės tėvų grupės respondentų atsakymus su Lietuvos gyventojų nuomone, matyti, kad daugiau tėvų, kaip ir vertindami priešmokyklinį ugdymą apskritai, nurodė, kad vertina „gerai“: priešmokyklinių grupių pasirinkimą vertina „gerai“ 29 % tėvų ir 19 % gyventojų.

Daugiausiai „gerai“ vertina priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybes tie tėvai, kuriems tai labai svarbu – jie turi ikimokyklinio amžiaus vaikų (40 %), ir tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų (40 %). Kita vertus, daugiausiai vertinančiųjų grupių pasirinkimo galimybes „prastai“, taip pat tarp tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų.

Kuo vaikai vyresni, tuo mažesnė jų tėvų dalis priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybes vertina „gerai“, bet daugėja neturinčiųjų nuomonės. Vertinimai tartum iš šalies – juk vaikai jau išaugo iš amžiaus, kai reikalingas priešmokyklinis ugdymas - arba darosi kritiškesnis („gerai“ priešmokyklinį ugdymą vertina 21 % tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų ir 22 % tėvų, kurių vaikai studentai, o, kaip jau buvo minėta, „gerai“ vertina po 40 % ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų), arba apskritai nevertinama (nuomonės neturi 49 % tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų ir tiek pat tėvų, kurių vaikai yra studentai). Tėvai, turintys vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų pagal vertinimus užima vidutinę poziciją tarp minėtų tėvų grupių (30 % jų nurodė, kad vertina „gerai“ ir 40 % neturi nuomonės).

Priešmokyklinių grupių prieinamumo vertinimas

Kaip rodo 54 lentelėje pateikti duomenys, vertinant priešmokyklinių grupių prieinamumą atsikartoja anksčiau minėtos vertinimo tendencijos: ir kalbant apie tikslinės tėvų grupės vertinimus, ir lyginant juos su Lietuvos gyventojų vertinimais, ir nagrinėjant tėvų vertinimų tarpgrupinius skirtumus.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	19	29	36	41	30	26	26
Vidutiniškai	21	25	27	26	26	19	17
Prastai	8	8	9	8	8	6	8
N/N	52	38	28	25	39	49	49

54 lentelė. Priešmokyklinių grupių prieinamumo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Priėmimo į priešmokyklinę grupę tvarkos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	19	31	39	42	32	24	28
Vidutiniškai	21	24	25	25	23	19	21
Prastai	7	6	6	7	6	7	4
N/N	53	39	30	26	39	50	47

55 lentelė. Priėmimo į ikimokyklinę įstaigą tvarkos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Nagrinėjant tyrimo duomenys apie priėmimo į priešmokyklinę grupę tvarkos vertinimą (žr. 55 lentelę) taip pat atsikartoja anksčiau nustatytos vertinimų tendencijos.

Ugdymo priešmokyklinėse grupėse kokybės vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	18	30	37	42	32	25	27
Vidutiniškai	23	25	27	28	24	21	19
Prastai	6	6	6	5	5	2	7
N/N	53	39	30	25	39	52	47

56 lentelė. Ugdymo priešmokyklinėse grupėse kokybės vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Nagrinėjant tyrimo duomenys apie ugdymo priešmokyklinėse grupėse kokybės vertinimus (žr. 56 lentelę) pastebėtina, kad šiuose vertinimuose taip pat atsikartoja anksčiau nustatytos vertinimų tendencijos.

Materialinio aprūpinimo priešmokyklinėse grupėse vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	10	13	15	16	14	12	11
Vidutiniškai	20	25	28	30	22	24	21
Prasta	18	24	27	31	26	13	22
N/N	52	38	30	23	38	51	46

57 lentelė. Materialinio aprūpinimo priešmokyklinėse grupėse vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip matyti iš 57 lentelėje pateiktų duomenų, priešingai kitiems priešmokyklinio ugdymo aspektų vertinimams, materialinį priešmokyklinių grupių aprūpinimą tėvai daugiausiai vertina kaip „prastą“ (24 %) ir „vidutiniškai“ (25 %), o 38 % tėvų neturi nuomonės.

Tikslinės tėvų grupės vertinimai reikšmingai nesiskiria nuo Lietuvos gyventojų vertinimų.

Lyginant materialinio priešmokyklinių grupių aprūpinimo vertinimus tarp skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupių didelių skirtumų nėra. Daugiausiai, lyginant su kitomis tėvų grupėmis, „prasta“ vertinančiųjų materialinį priešmokyklinių grupių aprūpinimą yra tarp tėvų, turinčių jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų - 31 %, ypač palyginus su tėvų, kurių vaikai yra vyresniojo mokyklinio amžiaus, vertinimais - šioje grupėje „prasta“ materialinį aprūpinimą vertina 13 % tėvų. Sąlygiškai artimesni yra vertinimai tėvų, turinčių ikimokyklinio bei jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, ir tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų bei studentų. Daugiau pastarųjų grupių tėvų neturi nuomonės.

Priešmokyklinių grupių auklėtojų darbo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	22	34	43	46	34	28	28
Vidutiniškai	21	24	23	26	24	19	18
Prasta	5	4	5	4	3	4	4
N/N	52	38	29	24	39	49	50

58 lentelė. Priešmokyklinių grupių auklėtojų darbo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip matyti iš 58 lentelėje pateiktų duomenų, daugiau tikslinės grupės tėvų priešmokyklinių grupių auklėtojų darbą vertina „gerai“ (34 %) nei „prasta“ (4 %) ir daugiau nei „vidutiniškai“ (24 %), 38 % tėvų neturi nuomonės.

Palyginus su Lietuvos gyventojų nuomone, daugiau tikslinės tėvų grupės apklaustųjų nurodo, kad auklėtojų darbą vertina „gerai“, vertinančiųjų „prastai“ ir „vidutiniškai“ dalys panašios. Daugiau gyventojų nei tėvų neturi nuomonės.

Lyginant vertinimus tėvų, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, pastebėtina, kad artimesnės tarpusavyje yra tėvų, turinčių ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, ir tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų bei studentų. Kad priešmokyklinių grupių auklėtojų darbą vertina „gerai“, nurodė 43 % tėvų, turinčių ikimokyklinio, ir 46 % tėvų, turinčių jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, o „gerai“ vertinančiųjų priešmokyklinių grupių auklėtojų darbą vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų bei studentų grupėse po 28 %. Daugiau pastarųjų grupių tėvų neturi nuomonės. Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų pagal vertinimus užima vidurines tarp minėtų grupių pozicijas.

Daugiausiai skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų gerai įvertinusių atskirus priešmokyklinio ugdymo veiklos aspektus (pagal daugiausia nurodžiusiųjų „gerai“):

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas priešmokyklinėse grupėse – 43 %
- Priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybės – 40 %
- Priėmimo į priešmokyklines grupes tvarka – 39 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas priešmokyklinėse grupėse – 46 %
- Priėmimo į priešmokyklines grupes tvarka – 42 %
- Priešmokyklinių grupių darbo kokybė – 42 %

Vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas priešmokyklinėse grupėse – 34 %
- Priėmimo į priešmokyklines grupes tvarka – 32 %
- Priešmokyklinių grupių darbo kokybė – 32 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Auklėtojų darbas priešmokyklinėse grupėse – 28 %
- Priešmokyklinių grupių prieinamumas – 26 %
- Priešmokyklinių grupių darbo kokybė – 25 %

Tėvai, kurių vaikai yra studentai –

- Priėmimo į priešmokyklines grupes tvarka – 28 % /
- Auklėtojų darbas priešmokyklinėse grupėse – 28 %

- Priėmokyklinių grupių darbo kokybė – 27 %

Požiūris į bendrojo lavinimo mokyklas

Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	24	31	31	38	35	30	33
Vidutiniškai	33	44	35	48	47	54	39
Prasta	10	7	7	5	7	7	9
N/N	33	18	29	9	11	9	19

59 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Vertindami bendrojo lavinimo mokyklų veiklą sąlygiškai daugiausiai tikslinės grupės tėvų nurodė, kad vertina „vidutiniškai“ – 44 %, 31 % tėvų nuomone, bendrojo lavinimo mokyklų veikla vertintina „gerai“, o 7 % – „prasta“ (žr. 59 lentelę).

Palyginus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones, matyti, kad vertinančiųjų bendrojo lavinimo mokyklų veiklą „gerai“ ir „prasta“ dalys panašios (skirtumai paklaidos ribose), bet „vidutiniškai“ vertina daugiau tėvai nei gyventojai (atitinkamai: 44 % ir 33 %).

Palyginus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomones apie bendrojo lavinimo mokyklas, pastebėtina, kad daugiausiai manančių, kad mokyklos veikla vertintina „vidutiniškai“ yra tarp vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvų – daugiau nei pusė – 54 %.

Daugiausiai vertinančiųjų mokyklos veiklą „gerai“ yra tarp tėvų, turinčių jaunesniojo ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų (atitinkamai: 38 % ir 35 %).

Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų, arba nevertina (šioje grupėje daugiausia neturinčių nuomonės – 29 %), arba vertina kritiškiau – šioje grupėje mažiau nei kito vaikų amžiaus tėvų grupėse teigiančių, kad mokyklos veikla vertintina „gerai“. Tėvai, kurių vaikai yra studentai, taip pat kaip ir tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų, rečiau mokyklos veiklą vertina „gerai“, tarp jų taip pat daugelis neturi nuomonės (19%).

Taigi, tėvai, kurių vaikai „dar neatėjo“ į mokyklą, arba kurių „jau išėjo“ iš jos, bendrojo lavinimo mokyklą vertina atsargiau ir jų vertinimai labiau panašūs tarpusavyje, nei tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų vertinimais.

Bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 60 lentelę), panašios tikslinės grupės tėvų proporcijos bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybes vertina „gerai“ (38 %) ir „vidutiniškai“ (36 %), „prasta“ vertina 9 %, o nuomonės neturi 17 % tėvų.

Palyginus tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomones apie bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybes, matyti, kad jos skiriasi ne itin ženkliai: vertina „gerai“ 38 % tėvų ir 30 % gyventojų; „vidutiniškai“ – 36 % tėvų ir 29 % gyventojų, o „prasta“ vertina po 9 %.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gerais	30	38	35	47	44	42	46
Vidutiniškai	27	36	31	33	37	43	31
Prastai	9	9	6	9	9	8	5
N/N	34	17	28	11	10	7	18

60 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Lyginant požiūrį į bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimą skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, labiau išsiskiria tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, nuomonės: mažiau jų nei kitų grupių tėvų bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimą vertina „gerai“, daugiau neturi nuomonės. Pastebėtinas ir didesnis palyginus su kitomis tėvų grupėmis, tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, vertinimų „vidutiniškai“ procentas (43 %), ypač palyginus su tėvų, kurių vaikai yra studentai (31 %), ir ikimokyklinio (31 %) bei jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikai (33 %).

Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gerais	31	43	35	49	48	48	49
Vidutiniškai	28	34	33	35	34	40	32
Prastai	8	6	6	6	7	4	2
N/N	33	17	26	10	11	8	17

61 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Tyrimo duomenimis (žr. 61 lentelę), daugiau tikslinės grupės tėvų bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą vertina „gerai“ (43 %) nei „vidutiniškai“ (34 %) bei „prastai“ (6 %).

Tikslinės grupės tėvai bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą vertina geriau nei Lietuvos gyventojai: kad vertina „gerai“ nurodo 43 % tėvų ir 31 % gyventojų.

Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumo vertinimų priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus analizė parodė, kad „gerai“ vertinančiųjų bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą tėvų dalys yra vienodos visose tėvų grupėse (48 % - 49 %) ir jų daugiau nei vertinančiųjų „vidutiniškai“, išskyrus tėvus, kurie turi ikimokyklinio amžiaus vaikų (šioje grupėje vertinančiųjų „gerai“ ir „vidutiniškai“ procentas panašus: 35 ir 33%).

Apie bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą daugiau neturi nuomonės tėvai, kurie turi ikimokyklinio amžiaus vaikų (26 %), ir tėvai, kurių vaikai yra studentai (17 %), t.y. tie, kurie šiuo metu neturi besimokančių mokykloje vaikų.

Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklą tvarkos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	30	43	39	52	48	39	45
Vidutiniškai	28	34	28	31	36	46	33
Prasta	7	5	3	5	4	6	4
N/N	35	18	30	12	12	9	18

62 lentelė. Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklą tvarkos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo 62 lentelėje pateikti duomenys, tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklą tvarkos vertinimai yra identiški, kaip ir vertinant bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą.

Lyginant vertinimus tėvų, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, atkreipia dėmesį šie skirtumai. Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų vertinimai, kaip ir vertinant kitus bendrojo lavinimo mokyklos aspektus, labiau skiriasi nuo kito amžiaus turinčių vaikų tėvų tuo, kad daugiau jų neturi nuomonės; bet šiuo atveju, vertinimai sutampa su kitų tėvų vertinimais tuo, kad tarp jų ženkliai daugiau vertinančiųjų priėmimo į mokyklą tvarką „gerai“ nei „vidutiniškai“.

Geriausiai priėmimo tvarką vertina tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų: daugiau nei pusė – 52 % vertina „gerai“, o „vidutiniškai“ – 31%. Kritiškiausiai priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklą vertina tėvai, turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų: šioje grupėje vertinančiųjų „vidutiniškai“ netgi truputį daugiau nei vertinančiųjų „gerai“.

Mokymo bendrojo lavinimo mokyklose kokybės vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	25	34	32	40	38	30	36
Vidutiniškai	33	40	36	43	41	54	38
Prasta	9	9	6	7	10	9	9
N/N	33	17	26	10	11	7	17

63 lentelė. Mokymo bendrojo lavinimo mokyklose kokybės vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip matyti iš 63 lentelėje pateiktų duomenų, dauguma tikslinės tėvų grupės respondentų mokymo kokybę bendrojo lavinimo mokyklose vertina kaip „gerą“ ir „vidutiniškai“, ir pasidalinama praktiškai pusiau, nes vertinančiųjų „gerai“ ir vertinančiųjų „vidutiniškai“ procentas panašus. „Prasta“ mokymo kokybę vertina 9 % tėvų.

Palyginus su Lietuvos gyventojais daugiau tėvų nei gyventojų mokymo kokybę bendrojo lavinimo mokyklose vertina „gerai“: 34 % tėvų ir 25 % gyventojų.

Lyginant vertinimus, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, matyti, kad tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų nuomonės nėra labai ryškiai išsiskiriančios, nors kaip taisyklė, daugiau jų nei kito amžiaus vaikų tėvų, neturi nuomonės. Labiau išsiskiria tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, vertinimai: tarp jų daugiausia turinčių šiuo klausimu nuomonę (neturi nuomonės – 7 %), mažiausiai gerai vertinančiųjų mokymo kokybę mokyklose (30 %), daugiausiai vertinančiųjų šia mokyklos veiklos sritį „vidutiniškai“ (daugiau nei pusė – 54 %).

Materialinio aprūpinimo bendrojo lavinimo mokyklose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gerai	10	13	11	13	16	10	20
Vidutiniškai	30	35	36	36	36	43	27
Prastai	26	35	26	41	37	36	37
N/N	34	17	27	10	11	11	16

64 lentelė. Materialinio aprūpinimo bendrojo lavinimo mokyklose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo 64 lentelėje pateikti duomenys, skirtingai nuo kitų bendrojo lavinimo mokyklos aspektų vertinimų, daugiau tikslinės grupės tėvų, materialinį aprūpinimą vertina „prastai“ (35 %) nei „gerai“ (13 %), 35 % tėvų vertina „vidutiniškai“.

Palyginus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų vertinimus, matyti, kad jie panašūs, tik tėvai materialinį bendrojo lavinimo mokyklų aprūpinimą vertina truputį kritiškiau. Kad materialinį aprūpinimą vertina „gerai“ nurodė 13 % tėvų ir 10 % gyventojų; kad vertina „vidutiniškai“ nurodė 35 % tėvų ir 30 % gyventojų, kad vertina „prastai“ - atitinkamai: 35 % ir 26 %.

Lyginant duomenis apie materialinio aprūpinimo bendrojo lavinimo mokyklose tėvų grupėse, išskirtose priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, matyti, kad be skirtingesnės tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų nuomonės (daugiausiai neturinčių nuomonės, mažiausiai vertinančiųjų „prastai“), tėvai, turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų išsiskiria tuo, kad tarp jų mažiausiai tėvų, materialinį aprūpinimą vertinančiųjų „gerai“ – 10 % ir daugiausiai vertinančiųjų „vidutiniškai“ – 43%. Daugiau studentų tėvų, nei kito amžiaus vaikų tėvų, materialinį aprūpinimą bendrojo lavinimo mokyklose vertina „gerai“ – 20 %.

Mokytojų darbo mokyklose vertinimas

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 65 lentelę), „prastai“ mokytojų darbą vertina 8% tikslinės grupės tėvų, vertinančiųjų „gerai“ ir „vidutiniškai“ yra po lygiai (37 % vertina „gerai“ ir 40 % – „vidutiniškai“).

Palyginus su Lietuvos gyventojų nuomone, daugiau tėvų nei gyventojų mokytojų darbą vertina „gerai“ ir „vidutiniškai“, „prastai“ vertinančiųjų procentas yra toks pat. Ir, kaip taisyklė, daugiau gyventojų nei tėvų neturi nuomonės.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	27	41	35	50	46	43	37
Vidutiniškai	29	33	30	34	35	34	33
Prastai	10	10	7	7	11	13	14
N/N	34	16	28	9	8	10	16

66 lentelė. Klasės auklėtojų darbo mokyklose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Lyginant požiūrį į klasės auklėtojų darbą skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, matyti, kad, kaip ir vertinant mokytojų bendro lavinimo mokyklose darbą, artimesni vertinimai tėvų, kurių vaikai nesimoko mokykloje.

Geriausiai klasės auklėtojų darbą vertina tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų: čia daugiausia vertinančiųjų klasės auklėtojų darbą „gerai“ – 50 %. Be to, pastebėtina, kad kuo vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų turi tėvai, tuo mažėja vertinančiųjų „gerai“, daugėja vertinančiųjų „prastai“.

Geriausiai skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvai vertina šiuos bendrojo lavinimo mokyklų aspektus (pagal daugiausia nurodžiusiųjų „gerai“):

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarka – 39 %
- Bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybės – 35 %
- Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumas – 35 %
- Klasės auklėtojų darbas mokyklose – 35 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarka – 52 %
- Klasės auklėtojų darbas mokyklose – 50 %
- Mokytojų darbas mokyklose – 45 %

Vidutiniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai -

- Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumas – 48 %
- Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarka – 48 %
- Klasės auklėtojų darbas mokyklose – 46 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Klasės auklėtojų darbas mokyklose – 43 %

- Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarka – 43 %
- Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumas – 39 %

Tėvai, kurių vaikai yra studentai, -

- Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumas – 49 %
- Bendrojo lavinimo mokyklų pasirinkimo galimybės – 46 %
- Priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarka – 45 %

Tėvų požiūris į profesinio rengimo sistemą

Tikslinės tėvų grupės apklausos rezultatus apie profesinio rengimo sistemą rodo septynių žemiau pateikiamų lentelių duomenys.

Profesinio rengimo sistemos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	18	20	19	18	23	22	19
Vidutiniškai	25	28	24	24	30	35	32
Prasta	10	9	7	9	7	9	7
N/N	47	43	50	49	40	34	42

67 lentelė. Profesinio rengimo sistemos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	20	24	22	21	27	30	29
Vidutiniškai	24	26	24	24	27	31	23
Prasta	7	7	5	7	6	6	6
N/N	49	43	49	48	40	33	42

68 lentelė. Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Profesinių mokyklų prieinamumo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	22	25	23	22	26	29	33
Vidutiniškai	23	25	23	22	28	30	21
Prastai	6	6	4	6	5	6	5
N/N	49	44	50	49	41	35	41

69 lentelė. Profesinių mokyklų prieinamumo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Priėmimo į profesines mokyklas tvarkos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	17	22	23	18	20	28	29
Vidutiniškai	22	23	19	22	27	26	21
Prastai	7	5	4	4	4	5	9
N/N	54	50	54	56	49	41	41

70 lentelė. Priėmimo į profesines mokyklas tvarkos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Profesinių mokyklų darbo kokybės vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	16	19	16	15	19	25	25
Vidutiniškai	24	25	24	23	26	25	25
Prastai	7	5	3	5	5	5	5
N/N	53	51	57	57	50	45	46

71 lentelė. Profesinių mokyklų darbo kokybės vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Materialinio aprūpinimo profesinėse mokyklose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	9	11	9	11	14	8	13
Vidutiniškai	22	23	22	20	21	33	29
Prasta	14	13	11	12	12	8	17
N/N	55	53	58	57	53	51	41

72 lentelė. Materialinio aprūpinimo profesinėse mokyklose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Pedagogų darbo profesinėse mokyklose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gera	16	19	18	18	19	21	22
Vidutiniškai	21	23	19	21	24	26	28
Prasta	7	5	5	4	4	4	7
Neturi nuomonės	56	53	58	57	53	49	43

73 lentelė. Pedagogų darbo profesinėse mokyklose darbo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo duomenys, pateikti 67-73 lentelėse, daugiausiai tikslinės tėvų grupės respondentų profesinio rengimo sistemą vertina „vidutiniškai“ (28 % tėvų), 20 % tėvų vertina „gerai“, 9 % – „prasta“, o 43 % neturi nuomonės.

Tikslinė tėvų grupė geriausiai vertina (pagal nurodžiusių, kad nagrinėjamus profesinio rengimo sistemos elementus vertina „gerai“) profesinio rengimo prieinamumą (25 %), profesinių mokyklų pasirinkimo galimybes (24 %) ir priėmimo į profesines mokyklas tvarką (22 %).

Daugiausia tėvų, nurodžiusių, kad atskirus profesinio rengimo sistemos elementus vertina „vidutiniškai“, yra vertinant profesinių mokyklų pasirinkimo galimybes (26 %), profesinių mokyklų darbo kokybę (25 %) ir profesinių mokyklų prieinamumą (25 %)

Prasčiausiai vertinami (pagal nurodžiusių, kad profesinio rengimo sistemos elementus vertina „prasta“) materialinis aprūpinimas profesinėse mokyklose (13 %), profesinių mokyklų pasirinkimo galimybės (7 %) ir profesinių mokyklų prieinamumas (6%).

Palyginus tikslinės tėvų grupės respondentų ir Lietuvos gyventojų nuomones apie profesinio rengimo sistemą, matyti, kad vertinimai nesiskiria: vertina „gerai“ 20 % tėvų ir 18 % gyventojų, vertina „vidutiniškai“ – 28 % tėvų ir 25 % gyventojų, vertina „prasta“ – atitinkamai: 9 % ir 10 %, neturi nuomonės – atitinkamai: 43 % ir 47 %.

Lyginant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomones, pastebėtini šie skirtumai:

- Didžiausias vertinančiųjų „gerai“ išsibarstymas, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, būdingas vertinant priėmimo į profesines mokyklas tvarką: mažiausiai vertina ją „gerai“ tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų – 18 %, o daugiausiai vertina „gerai“ tėvai, kurių vaikai yra studentai – 29 %. Labiausiai skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomonės sutampa, vertinant pedagogų darbą profesinėse mokyklose: vertinančiųjų „gerai“ dalys svyruoja 18 % - 22% intervale.
- Labiausiai skirtingas procentas vertinančiųjų „vidutiniškai“, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, būdingas vertinant materialinį aprūpinimą profesinėse mokyklose: mažiausiai vertina ją „gerai“ tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų – 20 %, o daugiausiai vertina „gerai“ tėvai, kurių vaikai yra vyresniojo mokyklinio amžiaus – 33 %. Labiausiai skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomonės sutampa, vertinant profesinių mokyklų darbo kokybę: vertinančiųjų „gerai“ dalys svyruoja 23 % - 26 % intervale.
- Vertinant beveik visus profesinio rengimo aspektus, vertinančiųjų juos „prastai“ yra labai panašiai visose nagrinėjamose tėvų grupėse, išskyrus materialinio aprūpinimo profesinėse mokyklose vertinimą: čia labiausiai išsiskiria tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų („prastai“ vertina 8 %), ir tėvų, kurių vaikai yra studentai („prastai“ vertina 17 %).
- Vertinant visus profesinio rengimo aspektus, visose skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse daug tėvų neturi nuomonės nuo 33 % iki 58 %, ir, kaip taisyklė, daugiau tėvų neturinčių nuomonės yra mažesnius vaikus turinčių tėvų grupėse. Labiausiai neturinčiųjų nuomonės tėvų procentas skiriasi, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, vertinant materialinį aprūpinimą profesinėse mokyklose. Daugiausiai neturinčių nuomonės apie materialinį aprūpinimą profesinėse mokyklose yra tarp tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų (58%), o mažiausiai tarp tėvų, kurių vaikai yra studentai (41 %).

Geriausiai skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvai vertina šiuos profesinio rengimo aspektus (pagal daugiausia nurodžiusių „gerai“):

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Profesinių mokyklų prieinamumas – 23 % / Priėmimo į profesines mokyklas tvarka – 23 %
- Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybės – 22 %

Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Profesinių mokyklų prieinamumas – 22 %
- Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybės – 21 %
- Priėmimo į profesines mokyklas tvarka – 18 % / Pedagogų darbas profesinėse mokyklose – 18 %

Vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybės – 27 %

- Profesinių mokyklų prieinamumas – 26 %
- Priėmimo į profesines mokyklas tvarka – 20 %

Vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų tėvai –

- Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybės – 30 %
- Profesinių mokyklų prieinamumas – 29 %
- Priėmimo į profesines mokyklas tvarka – 28 %

Tėvai, kurių vaikai yra studentai, -

- Profesinių mokyklų prieinamumas – 33 %
- Profesinių mokyklų pasirinkimo galimybės – 29 %
- Priėmimo į profesines mokyklas tvarka – 29 %

Tėvų požiūris į aukštojo mokslo sistemą

Aukštojo mokslo sistemos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	22	22	21	18	21	21	35
Vidutiniškai	26	32	27	30	34	32	40
Prasta	11	11	8	7	9	14	14
N/N	41	35	45	45	36	33	11

74 lentelė. Aukštojo mokslo sistemos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 74 lentelę), daugiau tikslinės tėvų grupės respondentų aukštojo mokslo sistemą vertina „vidutiniškai“ – 32 %, „gerai“ vertina 22% ir „prasta“ –11 %. Daugiau nei trečdalis tėvų neturi nuomonės.

Palyginus tikslinės tėvų grupės vertinimus su Lietuvos gyventojų vertinimais, matyti, kad esama didelio nuomonių panašumo: daugiausia ir tėvų, ir gyventojų vertina „vidutiniškai“, po 22 % vertina „gerai“ ir po 11 % vertina „prasta“. Skirtingai nuo anksčiau nagrinėjamų kitų mokymosi lygmenų vertinimų, čia neturinčiųjų nuomonės procentas reikšmingai nesiskiria, tiesa, nuomonės neturi didelė ir gyventojų, ir tėvų dalis (35 % tėvų ir 41 % gyventojų).

Lyginant požiūrį į aukštojo mokslo sistemą skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, matyti, kad labiausiai išsiskiria tėvų, kurių vaikai yra studentai, vertinimai: šioje tėvų grupėje daugiausiai, lyginant su kitomis tėvų grupėmis, vertinančiųjų aukštojo mokslo sistemą „gerai“ – 35 %, daugiausiai vertinančių „vidutiniškai“ – 40 %, taip pat sąlygiškai daug (procentas toks pat kaip ir tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų),

vertinančiųjų „prastai” – 14 %, mažesnė neturinčių nuomonės dalis. Tėvų, turinčių kito amžiaus vaikų, nuomonės panašios, tik pastebėtina, kad kuo jaunesni vaikai, tuo daugiau tėvų apie aukštojo mokslo sistemą neturi nuomonės.

Aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	24	29	26	24	28	29	46
Vidutiniškai	23	24	23	21	26	23	28
Prasta	13	15	8	13	12	16	17
N/N	39	32	43	42	34	32	9

75 lentelė. Aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybių vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Tikslinės grupės tėvai aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybes vertina vienodai „gerai” (29 %) ir „vidutiniškai” (24 %), „prasta” vertina 15 % (žr. 75 lentelę).

Palyginus tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų vertinimus, matomas, kaip ir vertinant aukštojo mokslo sistemą apskritai, labai panašus nuomonių pasiskirstymas.

Lyginant tėvų vertinimus, priklausomai nuo jų turimų vaikų amžiaus, vėl gi išryškėja tėvų, turinčių studentų vaikų vertinimų skirtingumas. Ženkiai daugiau tėvų, kurių vaikai yra studentai, aukštojo mokslo pasirinkimo galimybes vertina „gerai” – 46% (kitose tėvų grupėse „gerai” vertinančiųjų procentas svyruoja 24 % - 29 % intervale). Toks vertinimų skirtumas suprantamas, juk jų vaikai jau pasinaudojo galimybėmis, pasirinko. Kita vertus, daugiau studentų tėvų, nei kito amžiaus vaikų tėvų, aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybes vertina „prasta”.

Pastebėtina, kad sąlygiškai daugiau tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų, t.y. tų tėvų, kurių vaikai jau, tikėtina, galvoja apie studijas aukštojoje mokykloje, pasirinkimo galimybes vertina „prasta”.

Aukštųjų mokyklų prieinamumo vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	17	22	17	20	20	17	35
Vidutiniškai	23	25	25	22	25	26	33
Prasta	22	21	15	17	22	26	23
N/N	38	32	43	42	33	31	9

76 lentelė. Aukštųjų mokyklų prieinamumo vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Tyrimo duomenimis (žr. 76 lentelę), tikslinės tėvų grupės nuomonės apie aukštųjų mokyklų prieinamumą pasiskirsto tolygiai į tris pozicijas: vertinančiųjų aukštųjų mokyklų prieinamumą „gerai“ (22 %), „vidutiniškai“ (25 %) ir „prastai“ (21 %).

Kaip jau buvo pastebėta ir anksčiau kalbant apie kitų aukštojo mokslo aspektų vertinimus, tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomonės apie aukštųjų mokyklų prieinamumą labai panašios.

Lyginant požiūrį į aukštojo mokslo prieinamumą, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, be ryškesnio vertinimų skirtumo, būdingo tėvams, turintiems vaikus studentus, kito amžiaus vaikų tėvų vertinimai tarpusavyje nesiskiria, tik didesnė dalis tėvų, turinčių ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų neturi nuomonės. Pastebėtina ir tai, kad beveik ketvirtadalis tėvų, kurių vaikai yra studentai, aukštųjų mokyklų prieinamumą vertina „prastai“.

Priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	15	18	15	16	16	17	31
Vidutiniškai	25	27	26	23	27	30	31
Prasta	19	21	14	18	22	21	29
N/N	41	34	45	43	35	33	9

77 lentelė. Priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 77 lentelę), daugiau tikslinės grupės tėvų priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką vertina „vidutiniškai“ (27 %) nei „gerai“ (18 %) arba „prastai“ (21 %).

Vertinant priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką, tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomonės visiškai sutampa.

Jei neįsiskačiuosime tėvų, kurių vaikai yra studentai, kito amžiaus vaikų tėvų vertinimai yra labai panašūs, t.y. tarpgrupinių skirtumų nėra. Tėvų, turinčių vaikų studentų, vertinimai pasidalina į tris vienodas grupes, t.y. vertinančiųjų priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką „gerai“, „vidutiniškai“ ir „prastai“ yra tiek pat, atitinkamai: 31%, 31 %, 29 %.

Aukštųjų mokyklų darbo kokybės vertinimas

78 lentelėje pateikti duomenys, rodo, kad vertinant aukštųjų mokyklų darbo kokybę ir tikslinės grupės tėvų, ir Lietuvos gyventojų nuomonės, be akivaizdaus jų sutapimo, būdinga tai, kad mažiau yra vertinančiųjų „prastai“ (8 % - 9 %).

Ženkliai daugiau tėvų, kurių vaikai yra studentai, aukštųjų mokyklų darbo kokybę vertina „gerai“ (38 %) nei „prastai“ (17 %). Be to, vertinančiųjų „gerai“ yra daugiau nei vertinančiųjų „vidutiniškai“ (30 %). Kito amžiaus vaikų turinčių tėvų vertinimai nesiskiria. Pastebėtina, kad neturinčiųjų nuomonės yra daug visose nagrinėjamose tėvų grupėse, ne tik tėvų turinčių jaunesnio amžiaus vaikų.

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gerais	22	25	23	20	23	24	38
Vidutiniškai	24	29	28	28	29	28	30
Prastai	9	8	3	5	8	9	17
N/N	45	38	46	47	40	39	15

78 lentelė. Aukštųjų mokyklų darbo kokybės vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Materialinio aprūpinimo aukštosiose mokyklose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	Studentų tėvai
Gerais	10	13	13	9	14	10	15
Vidutiniškai	23	24	23	22	23	27	30
Prastai	21	33	15	20	21	20	40
N/N	46	40	49	49	42	43	15

79 lentelė. Materialinio aprūpinimo aukštosiose mokyklose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 79 lentelę), daugiausia tikslinės grupės tėvų materialinį aprūpinimą aukštosiose mokyklose vertina „prastai“ – 33 %. Lyginant su kitų aukštojo mokslo aspektų vertinimais, galima sakyti, yra atvirkščiai: vertinančiųjų „prastai“ yra daugiau nei vertinančiųjų „gerai“ ir „vidutiniškai“.

Palyginus tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų vertinimus, matyti, kad šio skirtumo: daugiau tėvų nei gyventojų materialinį aprūpinimą aukštosiose mokyklose vertina „prastai“ (33 % tėvų ir 21 % gyventojų).

Skirtumų vertinimuose priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus nėra, išskyrus tėvų, kurių vaikai yra studentai, vertinimus. Atkreipia dėmesį, kad vertinant materialinį aprūpinimą aukštosiose mokyklose ir tėvų, kurių vaikai yra studentai, nuomonės apie materialinį aprūpinimą, skirtingai nuo ankstesnių aukštojo mokslo aspektų vertinimų, skiriasi tuo, kad daugiau vertinančiųjų „prastai“ (40 %) ir mažiau neturinčių nuomonės, o vertinančiųjų „gerai“ ir „vidutiniškai“ yra panašiai, kaip ir kitose tėvų grupėse.

Dėstytojų darbo aukštosiose mokyklose vertinimas

	Visi gyventojai	Visi tėvai	Iš jų				Studentų tėvai
			Tėvai, turintys ikimokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai, turintys vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų	Tėvai turintys vyresnio mokyklinio amžiaus vaikų	
Gera	23	27	26	26	27	26	26
Vidutiniškai	21	25	23	23	23	27	38
Prastai	9	9	6	5	9	7	19
N/N	47	39	45	46	42	40	17

80 lentelė. Dėstytojų darbo aukštosiose mokyklose vertinimas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse (procentais)

Dauguma tikslinės grupės tėvų (žr. 80 lentelę) dėstytojų darbą aukštosiose mokyklose vertina „gerai“ ir „vidutiniškai“ („vertinančiųjų „gerai“ ir „vidutiniškai“ dalys labai panašios: 27 % ir 25 %), 9 % vertina prastai.

Tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomonės apie dėstytojų darbą aukštosiose mokyklose pasiskirsto panašiai.

Palyginus tėvų vertinimus, priklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, matyti, kad skirtumų tarp grupių, išskyrus tėvus, turinčius vaikų studentų, nėra. Tarp pastarųjų yra daugiau tėvų, kurie dėstytojų darbą vertina „vidutiniškai“ – 38 %, „gerai“ vertina tokia pat dalis tėvų, kaip ir kitose nagrinėjamose tėvų grupėse.

Skirtingo amžiaus vaikų tėvų (išskyrus tėvus, kurių vaikai yra studentai) nuomonės apie švietimo sistemos aspektus yra panašios, bet geriausiai visose grupėse buvo įvertinti (pagal daugiausia nurodžiusių „gerai“):

- Aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybės - (24 % - 29 %)
- Aukštųjų mokyklų dėstytojų darbas – (26 % - 27 %)
- Aukštųjų mokyklų darbo kokybė – (20 % - 24 %)

Studentų tėvai geriausiai vertino (pagal daugiausia nurodžiusių „gerai“):

- Aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybės – 46 %
- Aukštųjų mokyklų darbo kokybė – 38 %
- Aukštųjų mokyklų prieinamumas – 35 %

7. Tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonė apie švietimą

Tiriant tėvų požiūrį į švietimą, buvo domėtasi, kokia tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonė apie atskirus švietimo aspektus ir įvairių lygmenų mokymo įstaigų prieinamumą.

Švietimo aspektų vertinimas tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų grupėje

Tyrime buvo domėtasi, kaip tautinių mažumų bendrijoms atstovaujantys tėvai vertina Lietuvos švietimo padėtį, švietimo reformą, švietimo kokybę, mokamas švietimo paslaugas ir mokymo įstaigų /mokyklų pasirinkimo galimybes. Šiuos aspektus tėvai vertino penkiabalėje skalėje: „labai gerai“, „gerai“, „vidutiniškai“, „prastai“ ir „labai prasta“. Gauti duomenys (atsakymai „labai gerai“ bei „gerai“ ir „prastai“ bei „labai prasta“ apjungti) pateikti 81 lentelėje.

	Gera	Vidutiniškai	Prasta	Neturi nuomonės
Švietimo padėtis	13	42	29	17
Švietimo reforma	17	29	29	25
Švietimo kokybė	29	29	13	29
Mokamos švietimo paslaugos	13	25	29	33
Mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybės	25	29	29	17

81 lentelė. Tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonių apie švietimo aspektus pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 81 lentelę), daugiausiai tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų švietimo padėtį vertina „vidutiniškai“ – 42 %, „prastai“ – 29 % ir „gerai“ – 13 %.

Geriausiai tautinių mažumų bendrijoms atstovaujantys tėvai vertina švietimo kokybę ir mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybes. Vertinant švietimo kokybę daugiausia tėvų vertinančių ją „gerai“ (29 %), mažiausiai - vertinančių „prastai“ (13%).

Vertinant mokamas švietimo paslaugas daugiausia tėvų neturi nuomonės, o tarp turinčių sąlygiškai daugiau vertinančių „prastai“ nei „gerai“.

Švietimo reformą šios grupės tėvai vertina prasčiau: 29 % vertina „vidutiniškai“, tiek pat „prastai“, o „gerai“ – 17 %.

Įvairių mokymo lygmenų prieinamumo vertinimai tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų grupėje

Kokia tautinių mažumų bendrijoms atstovaujančių tėvų nuomonė apie įvairių lygmenų mokymo įstaigų / mokyklų prieinamumą rodo 82 lentelėje pateikti duomenys.

		Visi tėvai	Iš jų
			Tautinės mažumas atstovaujantys tėvai
Ikimokyklinės įstaigos	Gera	29	42
	Vidutiniškai	26	21
	Prastai	13	4
	Neturi nuomonės	32	33
Priešmokyklinės grupės	Gera	29	42
	Vidutiniškai	25	12
	Prastai	8	4
	Neturi nuomonės	38	42
Bendrojo lavinimo mokyklos	Gera	43	29
	Vidutiniškai	34	33
	Prastai	6	17
	Neturi nuomonės	17	21
Profesinės mokyklos	Gera	25	21
	Vidutiniškai	25	29
	Prastai	6	8
	Neturi nuomonės	44	42
Aukštosios mokyklos	Gera	22	21
	Vidutiniškai	25	17
	Prastai	21	29
	Neturi nuomonės	32	33

82 lentelė. Tautinės mažumas atstovaujančių tėvų nuomonių apie įvairių lygmenų mokymo įstaigų/mokyklų prieinamumą pasiskirstymas (procentais)

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 82 lentelę), tautinių mažumų bendrijas atstovaujantys tėvai vienodai gerai vertina ikimokyklinių įstaigų ir priešmokyklinių grupių prieinamumą; daugiau tautinių mažumų bendrijas atstovaujančių tėvų ikimokyklinių įstaigų ir priešmokyklinių grupių prieinamumą vertina “gerai” (po 42 %) nei “vidutiniškai” (atitinkamai: 21 % ir 12 %) ir “prastai” (po 4 %).

Palyginus tautinių mažumų bendrijas atstovaujančių tėvų nuomonę su visų tėvų nuomone, matyti, kad šios grupės tėvai ikimokyklinių įstaigų ir priešmokyklinių grupių prieinamumą vertina geriau nei tėvai apskritai.

Vertinant bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą praktiškai tiek pat tėvų vertina “gerai” (29 %) ir “vidutiniškai” (33 %), 17 % vertina “prastai”. Palyginus su visų tėvų nuomone, mažiau tautinių mažumų bendrijas atstovaujančių tėvų vertina bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą “gerai”, ir daugiau palyginus su tikslinės grupės tėvais - “prastai”.

Profesinių mokyklų prieinamumą sąlygiškai daugiausia tautinių mažumų bendrijas atstovaujantys tėvai vertina “vidutiniškai” (29 %), nors vertinančiųjų “gerai” yra penktadalis - 21 %. “Prastai” vertina nedaugelis – 8 %. Palyginus tautinių mažumų bendrijas atstovaujančių tėvų ir visų tėvų nuomones apie profesinių mokyklų prieinamumą pastebėtina, kad vertinimai labai panašūs.

Vertinant aukštųjų mokyklų prieinamumą tautinių mažumų bendrijas atstovaujantys tėvai vertina jį greičiau prastai nei gerai: vertina “prastai” – 29 %, o “gerai” 21 %. Palyginus tautinių mažumų bendrijas atstovaujančių tėvų ir visų tėvų nuomones, kaip ir vertinant profesinių mokyklų prieinamumą, taip pat matomas nuomonių artumas (“prastai”

vertinančių tautines mažumas atstovaujančių tėvų procentiškai tartum yra daugiau, bet tas skirtumas paklaidos ribose).

8. Socialiai remiamų šeimų tėvų požiūris į švietimą

Tiriant tėvų požiūrį į švietimą buvo analizuojama, kokia socialiai remiamų šeimų tėvų nuomonė apie atskirus švietimo sistemos aspektus, švietimo paramą šios grupės tėvams ir kokia jų nuomonė apie įvairių mokymo lygmenų prieinamumą.

Švietimo aspektų vertinimas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje

Tyrimo buvo domėtasi, kokia socialiai remiamų šeimų tėvų nuomonė apie švietimo padėtį, mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybes, švietimo paramą šeimoms, vaikų mokymosi perspektyvas. Tėvai buvo paprašyti įvertinti minėtus švietimo aspektus penkiabalėje skalėje: „labai gerai“, „gerai“, „vidutiniškai“, „prastai“ ir „labai prastai“.

Socialiai remiamos šeimos šiame tyrime suprantamos kaip tos, kurios gauna šias pašalpas, išmokas:

- 1) Išmoka per mėnesį auginantiems 1 ar 2 vaikus;
- 2) Išmoka per mėnesį auginantiems 3 ir daugiau vaikų (išmoka vaikui nuo 3 iki 18 metų ir vyresniems, besimokantiems dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje, profesinėje, aukštesniojoje ar aukštosios mokyklos dieniniame skyriuje);
- 3) Socialinė pašalpa mažas pajamas gaunančioms šeimoms (įskaitant nemokamą maitinimą mokykloje).

Švietimo padėties vertinimas

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpų /išmokų tipas		
		Išmoka uginantiems 1-2 vaikus	Išmoka uginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gerai	18	15	22	16
Vidutiniškai	48	48	50	49
Prastai	14	27	12	9
Neturi nuomonės	20	10	16	26

83 lentelė. Švietimo sistemos vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

Kaip matyti iš 83 lentelėje pateiktų duomenų, daugiausiai socialiai remiamų šeimų tėvų – beveik pusė – švietimo padėtį vertina „vidutiniškai“; „gerai“ ir „prastai“ vertinančiųjų yra tiek pat („gerai“ vertina 18 %, „prastai“ – 14 %). Švietimo padėties vertinimus nedaug įtakoja gaunamų pašalpų, išmokų tipas: tarp gaunančiųjų skirtingas pašalpas vyrauja vertinimai „vidutiniškai“.

Mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybių vertinimas

Kaip rodo tyrimo duomenys (žr. 84 lentelę), daugiau socialiai remiamų šeimų tėvų vertina mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybes „gerai“ (35 %) nei „prastai“ (15 %), „vidutiniškai“ vertina tokia pat tėvų dalis kaip ir „gerai“.

Daugiau vertinančiųjų „gerai“ mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybes yra tarp tėvų, auginančių 3 ir daugiau vaikų – 50 %.

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpus /išmokų tipas		
		Išmoka auginantiems 1-2 vaikus	Išmoka auginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gera	35	26	50	32
Vidutiniškai	35	38	32	35
Prastai	15	21	8	14
Neturi nuomonės	15	15	10	19

84 lentelė. Mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybių vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

Švietimo paramos socialiai remtinų šeimų vaikams vertinimas

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpus /išmokų tipas		
		Išmoka auginantiems 1-2 vaikus	Išmoka auginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gera	12	12	12	14
Vidutiniškai	27	24	33	23
Prastai	23	21	17	21
Neturi nuomonės	38	43	28	42

85 lentelė. Švietimo paramos socialiai remtinų šeimų vaikams vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

Socialiai remiamų šeimų tėvai švietimo paramą socialiai remtinų šeimų vaikams daugiausiai vertina „vidutiniškai“ – 27 % ir „prastai“ – 23 % (žr. 85 lentelę). Didelė apklaustų šios grupės tėvų dalis neturėjo nuomonės (38 %), „gerai“ gi vertino 12 %.

Kaip matyti iš lentelėje pateiktų duomenų, gaunamų pašalpus, išmokų tipas neturi įtakos švietimo paramos vertinimams.

Socialiai remtinų šeimų vaikų mokymosi perspektyvų vertinimas

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpų /išmokų tipas		
		Išmoka auginantiems 1-2 vaikus	Išmoka auginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gera	10	9	10	12
Vidutiniškai	26	23	33	23
Prastai	27	28	28	26
Neturi nuomonės	37	40	29	39

86 lentelė. Socialiai remtinų šeimų vaikų mokymosi perspektyvų vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

Kaip rodo pateikti duomenys (žr. 86 lentelę), daugelis socialiai remiamų šeimų tėvų neturi nuomonės apie socialiai remtinų šeimų vaikų mokymosi perspektyvas – 37 %. Turintys gi nuomonę, vaikų mokymosi perspektyvas vertina arba “prastai” (27 %), arba “vidutiniškai” (26 %); vertinančiųjų “gerai” yra 10 %.

Sprendžiant iš socialiai remiamų šeimų tėvų atsakymų, pašalpos, išmokos tipas neturi didelės įtakos socialiai remtinų šeimų vaikų mokymosi perspektyvų vertinimams.

Įvairių mokymo lygmenų įstaigų prieinamumo vertinimas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje

Kokia socialiai remiamų šeimų tėvų nuomonė apie įvairių lygmenų ugdymo bei mokymo įstaigų / mokyklų prieinamumą rodo 87 lentelėje pateikti duomenys.

Kaip matyti iš 87 lentelėje pateiktų duomenų apie įvairių lygmenų ugdymo bei mokymo įstaigų prieinamumo vertinimus, daugiausiai socialiai remiamų šeimų tėvai prieinamumą vertina “gerai” ir “vidutiniškai”, vertinančiųjų “prastai” nėra daug. Vertinančiųjų “prastai” daugiausia, kuomet vertinamas ikimokyklinių įstaigų ir aukštųjų mokyklų prieinamumas – atitinkamai: 18 % ir 16 %.

Geriausiai socialiai remiamų šeimų tėvai vertina bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą: šių mokyklų prieinamumą vertina “gerai” 40 % šios grupės tėvų. Antroje vietoje – priešmokyklinės grupės: jų prieinamumą “gerai” vertina 33 %. Toliau – ikimokyklinės įstaigos: jų prieinamumą vertina “gerai” 32 %. Mažiausiai socialiai remiamų šeimų tėvai vertina “gerai” aukštųjų mokyklų prieinamumą – 15 %.

Pastebėtina, kad daugiausia socialiai remiamų šeimų tėvų neturi nuomonės apie profesinių (48 %) ir aukštųjų (44 %) mokyklų prieinamumą.

		Visi tėvai	Iš jų
			Socialiai remiamų šeimų tėvai
Ikimokyklinės įstaigos	Gera	29	32
	Vidutiniškai	26	25
	Prastai	13	18
	Neturi nuomonės	32	25
	Gera	29	33
	Vidutiniškai	25	28
	Prastai	8	6
	Neturi nuomonės	38	33
Bendrojo lavinimo mokyklos	Gera	43	41
	Vidutiniškai	34	32
	Prastai	6	4
	Neturi nuomonės	17	23
Profesinės mokyklos	Gera	25	22
	Vidutiniškai	25	25
	Prastai	6	5
	Neturi nuomonės	44	48
Aukštosios mokyklos	Gera	22	15
	Vidutiniškai	25	25
	Prastai	21	16
	Neturi nuomonės	32	44

87 lentelė. Socialiai remiamų šeimų tėvų nuomonių apie įvairių lygmenų mokymo įstaigų/mokyklų prieinamumą pasiskirstymas (procentais)

Palyginus socialiai remiamų šeimų tėvų ir tikslinės tėvų grupės apskritai nuomones apie įvairių lygmenų ugdymo bei mokymo įstaigų (mokyklų) prieinamumą, matyti, kad reikšmingų skirtumų vertinimuose nėra.

Socialiai remiamų šeimų tėvų nuomonių apie įvairių lygmenų ugdymo bei mokymo įstaigų prieinamumą, priklausomai nuo gaunamų pašalpų, išmokų tipo, pasiskirstymą rodo žemiau pateikiamos 88 lentelės.

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpų /išmokų tipas		
		Išmoka auginantiems 1-2 vaikus	Išmoka auginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gera	32	30	38	28
Vidutiniškai	25	30	18	19
Prastai	18	21	17	14
Neturi nuomonės	25	19	27	39

88 lentelė. Ikimokyklinių įstaigų prieinamumo vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpy /išmokų tipas		
		Išmoka uginantiems 1-2 vaikus	Išmoka uginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gerai	33	31	42	21
Vidutiniškai	28	31	23	26
Prastai	6	7	7	9
Neturi nuomonės	33	31	28	44

89 lentelė. Priešmokyklinių grupių prieinamumo vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpy /išmokų tipas		
		Išmoka uginantiems 1-2 vaikus	Išmoka uginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gerai	41	30	60	46
Vidutiniškai	32	35	28	28
Prastai	4	4	2	5
Neturi nuomonės	23	31	10	21

90 lentelė. Bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumo vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpy /išmokų tipas		
		Išmoka uginantiems 1-2 vaikus	Išmoka uginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gerai	22	21	25	19
Vidutiniškai	25	22	30	21
Prastai	5	6	5	4
Neturi nuomonės	48	51	40	56

91 lentelė. Profesinių mokyklų prieinamumo vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

	Gauna pašalpas/ išmokas	Pašalpy /išmokų tipas		
		Išmoka auginantiems 1-2 vaikus	Išmoka auginantiems 3 ir daugiau vaikų	Socialinė pašalpa gaunantiems mažas pajamas
Gerai	15	17	13	12
Vidutiniškai	25	27	24	16
Prastai	16	13	23	9
Neturi nuomonės	44	43	40	63

92 lentelė. Aukštųjų mokyklų prieinamumo vertinimų pasiskirstymas socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje (procentais)

Kaip matyti iš 88-92 lentelių duomenų apie įvairių lygmenų ugdymo bei mokymo įstaigų prieinamumą, priklausomai nuo gaunamų pašalpų, išmokų tipo, didesnių skirtumų tėvų vertinimuose nėra.

9. Tėvų bendravimas su pedagogais

Tėvų, turinčių ikimokyklinio, mokyklinio ir studentiško amžiaus vaikų, buvo klausama, kokiais būdais ir ar dažnai jie bendrauja su savo vaiko ar vaikų pedagogais. Analizuojant tėvų bendravimą su pedagogais, buvo atsižvelgta į skirtingas vaikų amžiaus grupes, vaikų lytį.

Lankančių lopšelių darželių vaikų tėvų bendravimas parodytas 93 lentelėje.

	Berniukai, lankantys lopšelių darželį				Mergaitės, lankančios lopšelių darželį			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su lopšelio, darželio auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	78	12	6	4	71	15	10	4
Lankausi lopšelyje, darželyje, kai esu kviečiamas (-a)	78	12	4	6	71	19	6	4
Dalyvauju darželio proginiuose renginiuose	80	12	2	6	77	17	4	2

93 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Didžioji dauguma tiek mergaičių, tiek ir berniukų, lankančių lopšelių darželį, tėvų (78 % ir 71 %) dažnai palaiko asmeninius kontaktus su auklėtojomis. Tiek pat šio amžiaus vaikų tėvų reaguoja į auklėtojų prašymą apsilankyti lopšelyje darželyje. Aktyviai šio amžiaus vaikų tėvai dalyvauja ir darželio proginiuose renginiuose. Esminių skirtumų tarp tėvų, turinčių berniukus ir mergaites, nėra. Gal kiek rečiau mergaičių tėvams tenka lankytis lopšelyje darželyje, kai juos kviečia auklėtoja. Kita vertus, lopšelių darželių lankantys vaikai reikalauja žymiai didesnės priežiūros nei besimokantys. O tai yra ir puiki galimybė pabendrauti su lopšelio ar darželio auklėtoja.

Koks yra berniukų tėvų bendravimas su auklėtojomis, kai berniukams 1-3 metai ir 4-6 metai?

1-3 metų ir 4-6 metų berniukų tėvų bendravimo ypatumai parodyti 94 lentelėje (procentas nuo tėvų, turinčių ikimokyklinio, mokyklinio ir studentiško amžiaus vaikų).

	Berniukai							
	1-3 m.				4-6 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su lopšelio, darželio auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	26	6	0	68	48	7	5	40
Lankausi lopšelyje, darželyje, kai esu kviečiamas (-a)	24	4	2	70	48	8	3	41
Dalyvauju darželio proginiuose renginiuose	24	4	0	72	51	8	2	39

94 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Tėvai, turintys 1-3 metų berniukus, rečiau nei vyresnių - 4-6 metų berniukų tėvai, palaiko asmeninius kontaktus su lopšelio, darželio auklėtoja. Tai galima būtų paaiškinti tuo, kad 1-3 metų amžiaus vaikams labiausiai reikalinga profesionali priežiūra. Tuo tarpu 4-6 metų vaikams – greta profesionalios priežiūros atsiranda ir konkretūs užsiėmimai, kurie reikalauja atitinkamo įdirbio.

Panašus procentas yra tėvų, kurie atsiliepia į auklėtojos iniciatyvą, kaip ir tėvų, rodančių iniciatyvą bendrauti su lopšelio, darželio auklėtojomis. Apie pusę turinčių 4-6 metų berniukus tėvų palaiko asmeninius kontaktus, lankosi, kai yra kviečiami ir dalyvauja proginiuose renginiuose.

1-3 metų ir 4-6 metų mergaičių tėvų bendradarbiavimo ypatumai parodyti 95 lentelėje (procentas nuo tėvų, turinčių ikimokyklinio, mokyklinio ir studentiško amžiaus vaikų).

	Mergaitės							
	1-3 m.				4-6 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su lopšelio, darželio auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	23	0	0	77	48	14	9	23
Lankausi lopšelyje, darželyje, kai esu kviečiamas (-a)	21	2	2	75	50	16	3	31
Dalyvauju darželio proginiuose renginiuose	25	0	0	75	52	16	3	29

95 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Kaip ir berniukų tėvų atveju, 1-3 metų mergaičių tėvai rečiau palaiko asmeninius santykius su lopšelio auklėtoja bei rečiau auklėtojos rodo iniciatyvą susitikti. Tuo tarpu, pusė 4-6 metų mergaičių tėvų palaiko asmeninius kontaktus, lankosi kviečiami ir dalyvauja proginiuose renginiuose.

Skirtumo tarp mergaičių ir berniukų tėvų bendravimo su auklėtojomis nėra. Skirtumas yra tame, kad vyresnio amžiaus vaikai (šiuo atveju 4-6 metų) reikalauja kiek kitokio dialogo tarp tėvų ir auklėtojų ar mokytojų.

Koks yra berniukų ir mergaičių tėvų bendravimas su auklėtojomis, kai jų vaikams yra 4-6 metai.

4-6 metų berniukų ir mergaičių tėvų bendravimo ypatumai parodyti 96 lentelėje (procentas nuo tėvų, turinčių tik šio amžiaus).

	Turi berniuką nuo 4 iki 6 m.				Turi mergaitę nuo 4 iki 6 m			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su priešmokyklinės grupės pedagogu (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	77	10	7	7	83	17	0	0
Lankausi lopšelyje, darželyje, kai esu kviečiamas (-a) Lankausi priešmokyklinės grupės, kai esu kviečiamas (-a)	83	7	0	10	75	17	4	4

96 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Lentelės duomenys rodo, kad mergaites turintys tėvai rodo didesnę iniciatyvą bendrauti su darželio auklėtoja nei berniukų tėvai. Tuo tarpu berniukų tėvams tenka dažniau lankytis darželyje dėl darželio auklėtojų iniciatyvos.

Koks yra berniukų ir mergaičių tėvų bendravimas su priešmokyklinės grupės pedagogais?

Lankančių priešmokyklinę grupę berniukų ir mergaičių tėvų bendravimo ypatumai parodyti 97 lentelėje.

	Berniukas lanko priešmokyklinę grupę				Mergaitė lanko priešmokyklinę grupę			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su priešmokyklinės grupės pedagogu (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	71	7	7	14	75	25	0	0
Lankausi priešmokyklinėse grupėse, kai esu kviečiamas (-a)	71	14	0	14	75	25	0	0

97 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Daugiau nei du trečdaliai tiek mergaičių, tiek ir berniukų tėvų minėjo, kad palaiko asmeninius kontaktus su priešmokyklinės grupės pedagogais. Tiek pat tėvų lankosi darželyje, kai yra kviečiami. Tarp šio amžiaus berniukų tėvų 14 % negalėjo atsakyti į šį klausimą. Tuo tarpu tarp mergaičių tėvų neturinčių nuomonės šiuo klausimu nebuvo.

Lankančių mokyklą berniukų ir mergaičių tėvų bendravimo ypatumai parodyti 98 – 102 lentelėse.

	Turi berniuką 7-10 m.				Turi mergaitę 7-10 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	52	30	6	15	56	26	7	12
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	55	23	5	18	59	22	3	17
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	52	23	9	16	57	23	8	13

98 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Kaip rodo lentelės duomenys, daugiau nei pusė 7-10 metų vaikų tėvų dažnai palaiko asmeninius kontaktus su mokytojais. Skirtumų tarp mergaičių ir berniukų tėvų nėra. Daugiau nei pusė tėvų dažnai lankosi mokykloje, kai yra kviečiami mokytojų. Lyginant su jaunesnio amžiaus vaikais, šio amžiaus vaikų tėvai mažiau rodo iniciatyvą kontaktams su mokytoju palaikyti. Daugiau nei pusė šio amžiaus vaikų tėvų dažnai dalyvauja oficialiuose mokyklos renginiuose.

11 – 14 metų vaikų tėvai rečiau nei jaunesnių vaikų tėvai rodo iniciatyvą bendrauti su mokytojais ar klasės auklėtojais. Daugiau nei pusė, kaip ir jaunesnių vaikų tėvai, dažnai lankosi mokykloje, kai yra kviečiami, dalyvauja oficialiuose mokyklos renginiuose.

	Turi berniuką 11-14 m.				Turi mergaitę 11-14 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	45	30	10	16	44	27	11	18
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	53	32	4	11	57	21	6	16
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	51	29	8	13	50	27	9	14

99 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

	Turi berniuką 15-16 m.				Turi mergaitę 15-16 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	39	33	12	15	43	24	11	21
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	46	30	6	18	49	27	11	13
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	38	36	11	15	53	19	14	14

100 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Šio amžiaus berniukų tėvai rečiau nei jaunesnių berniukų tėvai rodo iniciatyvą dažnai bendrauti su mokytojais ar klasės auklėtoja. Mažiau jų dalyvauja ir mokyklos oficialiuose renginiuose.

	Turi berniuką 17-18 m.				Turi mergaitę 17-18 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	49	28	5	18	43	36	7	14
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	51	28	5	15	61	23	7	9
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	41	44	3	13	43	43	9	5

101 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

17-18 metų vaikų tėvai, lyginant su jaunesnio amžiaus vaikų tėvų elgesiu, rodo didesnę iniciatyvą palaikant asmeninius santykius su mokytojais ar klasės auklėtoja. Pusė vaikinų tėvų ir kiek mažiau nei du trečdaliai merginų tėvų dažnai lankosi mokykloje, kai yra kviečiami. Mažiau nei pusė šios vaikų amžiaus grupės tėvų dalyvauja oficialiuose mokyklos renginiuose. Didesnę tėvų iniciatyvą ir jų atsiliepimą į mokytojų iniciatyvas galima paaiškinti tėvų susirūpinimu dėl artėjančių abitūros egzaminų.

	Turi berniuką, vyresnį nei 18 m.				Turi mergaitę, vyresnę nei 18 m.			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	32	29	10	29	44	24	15	17
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	51	24	7	17	51	37	2	10
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	37	34	10	20	54	34	5	7

102 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Vyresnių nei 18 metų vaikų tėvai dar rečiau rodo iniciatyvą bandrauti su pedagogais, tačiau, kaip ir jaunesnio amžiaus vaikų tėvai, pusė jų dažnai lankosi pedagogų kviečiami. Oficialiuose mokyklos renginiuose dalyvauja trečdalis vaikų ir kiek daugiau nei pusės merginų tėvai.

Tyrimo duomenys leidžia paanalizuoti, ar yra skirtumų tarp tėvų ir pedagogų bendravimo, atsižvelgiant į mokyklos lygmenį.

Tėvų, kurių vaikai mokosi pradinėje mokykloje, bendravimas su mokytojais parodytas 103 lentelėje.

	Berniukai mokosi pradinėje mokykloje (1-4 kl.).				Mergaitės mokosi pradinėje mokykloje (1-4 kl.).			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	57	24	4	16	63	22	6	10
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	52	20	5	24	63	19	0	18
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	53	20	6	21	64	19	6	11

103 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Daugiau nei pusės vaikų, besimokančių pradinėje mokykloje, tėvų dažnai palaiko asmeninius kontaktus su mokytojais, lankosi, kai yra kviečiami bei dalyvauja oficialiuose mokyklos renginiuose. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad mergaičių tėvai rodo didesnę iniciatyvą nei berniukų tėvai.

Tėvų, kurių vaikai mokosi pagrindinėje mokykloje, bendravimas su mokytojais parodytas 104 lentelėje.

	Berniukai mokosi pagrindinėje mokykloje (1-10 kl.)				Mergaitės mokosi pagrindinėje mokykloje (1-10 kl.)			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	38	35	13	14	41	31	12	16
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	49	34	7	10	51	27	6	16
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	41	32	13	14	46	28	13	14

104 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Kiek daugiau nei trečdalis berniukų tėvų dažnai bendrauja su mokytojais. Apie pusę tėvų dažnai lankosi mokykloje, kai yra kviečiami. Mažiau nei pusė tėvų dalyvauja mokyklos susirinkimuose, proginiuose renginiuose.

Tėvų, kurių vaikai mokosi vidurinėje mokykloje, bendravimas su mokytojais parodytas 105 lentelėje.

	Berniukai mokosi vidurinėje mokykloje (gimnazijoje)				Mergaitės mokosi vidurinėje mokykloje (gimnazijoje)			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su mokytojais / klasės auklėtoja (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	47	29	7	17	46	27	7	19
Lankausi bendrojo lavinimo mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	52	30	3	15	58	22	7	14
Dalyvauju mokyklos oficialiuose renginiuose (susirinkimuose, proginiuose renginiuose ir pan.)	47	32	6	15	52	27	8	13

105 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Kiek mažiau nei pusė tėvų dažnai bendrauja su mokyklos pedagogais, trečdalis taip elgiasi retai. Pusė šių vaikų tėvų dažnai lankosi mokykloje, kai yra kviečiami. Trečdalis tėvų minėjo, kad retai lankosi mokykloje, kai yra kviečiami. Apie pusę šių vaikų tėvų dalyvauja mokyklos oficialiuose renginiuose. Trečdalis tėvų minėjo, kad įvairiuose mokyklos organizuojamuose renginiuose lankosi retai.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vaikinių, besimokančių jaunimo mokykloje, tėvai apskritai nelinkę bendrauti su tos mokyklos pedagogais.

Tėvų, kurių vaikai mokosi profesinėje mokykloje, bendravimas su mokytojais parodytas 106 lentelėje.

	Berniukas / vaikas mokosi profesinėje mokykloje				Mergaitė mokosi profesinėje mokykloje			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su profesinės mokyklos pedagogais (skambinu, lankausi savo iniciatyva ir pan.)	24	38	29	10	35	12	41	12
Lankausi profesinėje mokykloje, kai esu kviečiamas (-a)	19	48	19	14	47	6	35	12
Dalyvauju profesinės mokyklos oficialiuose renginiuose	19	14	52	14	19	12	59	12

106 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Kaip rodo lentelė, profesinėse mokyklose besimokančių vaikų tėvai rodo mažesnę iniciatyvą bendrauti su pedagogais. Šių vaikų tėvai rečiau lankosi mokykloje, kai yra kviečiami. Rečiau dalyvauja ir oficialiuose profesinės mokyklos renginiuose.

Tėvų, kurių vaikai studijuoja aukštesniojoje ar aukštojoje mokykloje, bendravimas su pedagogais parodytas 107 - 108 lentelėse.

	Vaikas mokosi kolegijoje				Mergina mokosi kolegijoje			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su aukštosios mokyklos, kolegijos ar aukštesniosios mokyklos dėstytojais	28	17	44	11	16	32	52	0
Dalyvauju aukštosios mokyklos, kolegijos ar aukštesniosios mokyklos oficialiuose renginiuose	28	28	33	11	12	32	52	4

107 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Pradinėje, vidurinėje ir pagrindinėje mokyklose besimokančių vaikų tėvai rodo žymiai didesnę iniciatyvą palaikant kontaktus su pedagogais nei tėvai, kurių vaikai studijuoja aukštesniojoje mokykloje. Toks elgesys, greičiau susijęs su besimokančiųjų amžiumi. Kita vertus, 45 % tėvų teigia, kad dažnai ar retai, bet palaiko kontaktus su pedagogais. Daugiau nei pusė tėvų dalyvauja oficialiuose renginiuose.

	Vaikas mokosi universitete, aukštojoje mokykloje				Mergina mokosi universitete, aukštojoje mokykloje			
	Dažnai	Retai	Niekada	N/N	Dažnai	Retai	Niekada	N/N
Palaikau asmeninius kontaktus su aukštosios mokyklos, kolegijos ar aukštesniosios mokyklos dėstytojais	9	23	42	26	9	25	43	23
Dalyvauju aukštosios mokyklos, kolegijos ar aukštesniosios mokyklos oficialiuose renginiuose	7	24	46	23	5	33	43	20

108 lentelė. Bendravimo su savo vaiko/vaikų pedagogais bendravimo būdai ir dažnumas (procentais)

Vaikų, studijuojančių universitete ar aukštojoje mokykloje, tėvai dar rečiau palaiko kontaktus su dėstytojais. Retai dalyvauja ir tų mokymo įstaigų oficialiuose renginiuose.

Išvados

- 1) Tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų domėjimosi išskirtais švietimo sistemos aspektais analizė parodė:
 - Ikimokyklinio ir visų trijų išskirtų mokyklinio amžiaus vaikų tėvus sąlygiškai labiau domina ugdymo kokybė ir ugdymo sąlygos.
 - Lyginant domėjimąsi švietimo aspektais skirtingo amžiaus tėvų grupėse, visais nagrinėtais švietimo aspektais daugiau besidominčiųjų yra tarp tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų, ir ypač turinčių jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų.
 - Tėvus, kurių vaikai yra studentai, labiausiai domina švietimo reforma ir švietimo sistemos finansavimas.

Nepaisant paminėtų skirtumų, galima teigti, kad visose tėvų, turinčių skirtingo amžiaus vaikus, grupėse, domėjimasis išvardintais švietimo aspektais labai panašus. Jei domimasi apskritai švietimu, tai domimasi ir daugeliu jo aspektų, ir priešingai. Ryškiai didesnio susidomėjimo koku nors atskiru švietimo aspektu, kurį sąlygotų vaikų amžius, nėra.

- 2) Išanalizavus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų požiūrį į švietimo sistemą apskritai ir svarbius švietimo sistemos aspektus, išryškėjo, kad:
 - Vertinant švietimo sistemą apskritai ir atskirus jos aspektus tikslinės grupės tėvų ir gyventojų vertinimai labai panašūs, nors galima įžvelgti labai neryškią geresnių tikslinės tėvų grupės nei Lietuvos gyventojų vertinimų tendenciją.
 - Vertinant švietimo sistemos aspektus daugiausia tikslinės grupės tėvų, vertinančiųjų juos "vidutiniškai", išskyrus švietimo sistemos finansavimo ir mokamų paslaugų vertinimą: vertinant šiuos aspektus daugiau tikslinės grupės tėvų vertina šiuos aspektus "prastai" nei "vidutiniškai", ir daugiau nei "gerai".
 - Sąlygiškai daugiau tikslinės grupės tėvų, vertinančiųjų švietimo sąlygas ir švietimo įstaigų (mokyklų) pasirinkimo galimybes "gerai", nei vertinančiųjų "prastai". Vertinant kitus aspektus vertinančiųjų "prastai" daugiau nei vertinančiųjų "gerai".
 - Visose skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse daugiausia vertinančiųjų "gerai", vertinant mokymo įstaigų (mokyklų) pasirinkimo galimybes, o mažiausiai vertinančiųjų "gerai", vertinant švietimo sistemos finansavimą.
 - Visose skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse daugiausia vertinančiųjų blogai, vertinant švietimo sistemos finansavimą, o mažiausia – vertinant švietimo sistemą apskritai.

Nepaisant paminėtų kai kurių smulkesnių vertinimų skirtumų, atlikta analizė duoda pagrindo teigti, kas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų vertinimai, yra labai panašūs ir esmingai nesiskiria.

- 3) Aptarus tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomones apie pastarojo meto pokyčius svarbiose švietimo sistemos funkcionavimo srityse, o taip pat nustačius skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų požiūrius į pokyčius, išryškėjo šie momentai:
- Vertinant švietimo sistemos pokyčius tėvų nuomonė nedaug kuo skiriasi nuo Lietuvos gyventojų nuomonės. Tėvų kaip suinteresuotos ir artimos švietimo institucijai grupės nuomonės nėra ryškiai išsiskiriančios ir “kitokios”.
 - Nežymus tėvų ir gyventojų nuomonių skirtumas pasireiškia tuo, kad tėvai dažniau įžvelgia pagerėjimą, kuomet gyventojai rečiau mato pasikeitimus į gerąją pusę.
 - Skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų nuomonės apie pokyčius taip pat nėra labai besiskiriančios. Vertinant pokyčius per pastaruosius metus, nepriklausomai nuo turimų vaikų amžiaus, grupėse išlieka vienodas vertinimų pagerėjo-nepakito-pablogėjo santykis. Nėra tokio švietimo aspekto, kurio pokyčio vertinimas esmingai būtų priešingas skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse.
 - Tėvų, kurie turi ikimokyklinio amžiaus vaikų, pokyčių vertinimai visais atvejais yra kiek “švelnesni” (tačiau niekuomet nėra priešingi): jie sąlygiškai mažiau mato pablogėjimą, daugiau pagerėjimą ir tarp jų visuomet daugiau – lyginant su kitomis tėvų grupėmis - neturinčių nuomones.
- 4) Aptarus informacijos apie švietimo reformos žingsnius poreikį išryškėjo šios bendresnės tendencijos:
- Ženkliai daugiau tėvų nurodo, kad informacijos pakanka, nei jos trūksta kalbant apie priešmokyklinį ugdymą ir mokinių vežiojimą į mokyklas.
 - Greičiau pakanka nei trūksta tėvams informacijos apie valstybinių brandos egzaminų sistemą, mokymo profiliavimą ir mokinio “krepšelį”
 - Greičiau trūksta nei pakanka tėvams informacijos apie mokyklų tinklo optimizavimą ir specialiųjų poreikių vaikų integravimą.
 - TV ir spauda yra svarbiausi tėvų informacijos apie švietimo reformos žingsnius šaltiniai; tačiau lyginant su gyventojais, tėvai dažniau informacijos gavimą sieja su mokykla ir vaikais.

Diskusija apie švietimo mitus parodė, kad galime kalbėti apie trijų lygių švietimo mitologiją:

- Pirmą mitų lygmenį sudaro mitai, kuriuos suformulavo patys tėvai.
 - Antrą mitų lygmenį sudaro mitai, kuriuos naudojo tėvai kalbėdami ir apie švietimą ir apie jo mitus.
 - Trečią mitų lygmenį sudaro pačių ekspertų naudoti mitai, dekonstruojant pirmojo ir antrojo lygmens tėvų švietimo mitologiją.
- 5) Aptarus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų pritarimą / nepritaramą švietimo reformos žingsniams išryškėjo šios bendresnės tendencijos:

- Reikšmingai didesnė tikslinės grupės tėvų dalis pritaria svarbiausiems /nagrinėtiems švietimo reformos žingsniams, nei nepitaria
 - Tėvai reikšmingai daugiau nei Lietuvos gyventojai pritaria priešmokykliniam ugdymui ir mokinių vežiojimui į mokyklas. Vienodai tėvai ir gyventojai pritaria valstybinių brandos egzaminų sistemai ir specialiųjų poreikių vaikų integravimui
 - Daugiau gyventojų nei tėvų apie visus reformos žingsnius neturi nuomonės
 - Daugiausia tėvai neturi nuomonės pritarti ar nepritarti mokyklų tinklo optimizavimui, mokymo profiliavimui ir specialiųjų poreikių vaikų integravimui
- 6) Išnagrinėjus kaip skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvai vertina ikimokyklinių įstaigų veiklą, išryškėjo šie momentai:
- Dauguma respondentų vertina ikimokyklinių įstaigų veiklą apskritai, ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes, jų prieinamumą, priėmimo į jas tvarką bei darbo kokybę “gerai” ir “vidutiniškai”.
 - Daugiau tėvų ikimokyklinių įstaigų veiklą apskritai, ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes, prieinamumą, kokybę vertina “gerai” nei “prastai”, išskyrus materialinį ikimokyklinių įstaigų aprūpinimą: jį vertinančiųjų “prastai” daugiau nei vertinančiųjų “gerai”.
 - Tikslinės tėvų grupės vertinimai palyginus su Lietuvos gyventojų vertinimais iš esmės rodo tą patį vertinimų “gerai”-“vidutiniškai”-“prastai” santykį, tik truputi skiriasi kiekybinė vertinimų išraiška.
 - Reikšmingai daugiau tėvų nei gyventojų vertina “gerai” ikimokyklinių įstaigų veiklą apskritai, ikimokyklinių įstaigų pasirinkimo galimybes, jų prieinamumą, darbo kokybę, auklėtojų darbą. Nuomonės nesiskiria vertinant “gerai” priėmimo į ikimokyklines įstaigas tvarką ir materialinį aprūpinimą ikimokyklinėse įstaigose. Be to, daugiau gyventojų nei tėvų visais aspektais neturi nuomonės.
 - Vertinant visus aptariamus ikimokyklinių įstaigų aspektus skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų grupėse, kuo jaunesnio amžiaus vaikus turi tėvai, tuo daugiau tarp jų vertinančiųjų “gerai”, ir mažiau neturinčiųjų nuomonės.
 - Sąlygiškai kritiškiausi vertinimai būdingi tėvams, turintiems ikimokyklinio amžiaus vaikų. Šis kritiškumas yra ryškesnis, jei palyginame jų atsakymus su nuomone tėvų, turinčių vaikų studentų.

Nagrinėjant skirtingo amžiaus vaikų bei studentų tėvų vertinimus nagrinėtų priešmokyklinio ugdymo aspektų atžvilgiu, išryškėjo šios tendencijos:

- Dauguma tikslinės tėvų grupės respondentų vertina priešmokyklinių grupių veiklą apskritai, priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybes, jų prieinamumą, priėmimo į jas tvarką bei darbo kokybę “gerai” ir “vidutiniškai”.
- Daugiau tėvų priešmokyklinių grupių ugdymą apskritai, priešmokyklinių grupių pasirinkimo galimybes, prieinamumą, kokybę ir auklėtojų darbą jose vertina “gerai” nei “prastai”, išskyrus materialinį priešmokyklinių grupių aprūpinimą: jį vertinančiųjų “prastai” daugiau nei vertinančiųjų “gerai”.

- Tikslinės tėvų grupės vertinimai palyginus su Lietuvos gyventojų vertinimais iš esmės rodo tą patį vertinimų “gerai”-“vidutiniškai”-“prastai” santykį, tik šiek tiek skiriasi kiekybinė išraiška. Be to, daugiau tėvų nei gyventojų vertina “gerai” ir daugiau gyventojų nei tėvų visais aspektais neturi nuomonės.
- Pagal priešmokyklinio ugdymo vertinimą artimesnės tarpusavyje tėvų, turinčių ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų, ir tėvų, turinčių vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų bei studentų, pozicijos. Tėvams, turintiems vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų, labiau būdingos vidurinės vertinimų pozicijos.

Aptarus tėvų bendrojo lavinimo mokyklų veiklos, pasirinkimo galimybių, prieinamumo, kokybės, materialinio aprūpinimo ir mokytojų bei klasės auklėtojų darbo vertinimus, išryškėjo šios bendresnės tendencijos:

- Bendrojo lavinimo mokyklų veiklą bei nagrinėtus jos aspektus, daugiau tikslinės grupės tėvų vertina “gerai” nei “prastai”, išskyrus materialinį mokyklų aprūpinimą.
- Daugiau tikslinės grupės tėvų vertina “gerai” nei “vidutiniškai” klasės auklėtojų darbą, priėmimo į bendrojo lavinimo mokyklas tvarką ir bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą. Vertinant bendrojo lavinimo mokyklų veiklą apskritai daugiau tėvų vertina “vidutiniškai” nei “gerai”.
- Labiausiai sutampa tikslinės grupės tėvų ir Lietuvos gyventojų nuomonės, kuomet vertinama “prastai” ir “vidutiniškai”, vertinančiųjų “gerai” dalys labiau skiriasi. Kaip taisyklė, daugiau tėvų nei gyventojų vertina bendrojo lavinimo mokyklų veiklą apskritai ir nagrinėjamus jos aspektus “gerai”.
- Geriausiai tikslinės grupės tėvų yra vertinami bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumas ir jų priėmimo į jas tvarka (daugiausia vertinančiųjų “gerai”).
- Visų bendrojo lavinimo mokyklų aspektų vertinimuose visose nagrinėjamose tėvų grupėse dominuoja vertinimai “gerai” arba “vidutiniškai”, tik kalbant apie materialinį bendrojo lavinimo mokyklų aprūpinimą visose tėvų grupėse vyrauja vertinimai “prastai”.
- Didžiausi skirtumai tarp nagrinėjamų grupių išryškėja vertinant mokyklų pasirinkimo galimybes ir mokymo kokybę.
- Ryškiau skiriasi nuo kitų vertinimai tėvų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, šiais momentais: didesnė jų dalis neturi nuomonės ir sąlygiškai mažesnė dalis, vertinančių mokyklos veiklos aspektus “gerai”.
- Tėvai, turintys vaikų studentų, taip pat gerokai dažniau lyginant su tėvais, turinčiais mokyklinio amžiaus vaikų, neturi nuomonės ir rečiau mokyklos aptariamus veiklos aspektus vertina “gerai”.
- Kritiškesni tarp mokyklinio amžiaus turinčių vaikų tėvų yra tėvai, turintys vyresniojo mokyklinio amžiaus vaikų.

Išanalizavus aukštojo mokslo sistemos apskritai ir aukštųjų mokyklų pasirinkimo galimybių, prieinamumo, darbo kokybės, materialinio aprūpinimo ir dėstytojų darbo aspektų vertinimus, išryškėjo šios tendencijos:

- Nors dauguma tikslinės grupės tėvų aukštojo mokslo sistema apskritai ir atskirus jos aspektus vertina “gerai” ir “vidutiniškai”, tačiau, vertinant aukštojo mokslo prieinamumą ir priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką, vertinančiųjų “prastai” yra beveik tiek pat, kiek ir vertinančiųjų “gerai” ir “vidutiniškai”.
- Vertinant materialinį aprūpinimą aukštosiose mokyklose dominuoja vertinimai “prastai”.
- Tikslinės tėvų grupės ir Lietuvos gyventojų nuomonės apie aukštojo mokslo sistemą ir jos aspektus yra labai panašios.
- Neturinčiųjų nuomonės yra daug, bet ryškaus skirtumo tarp tėvų ir gyventojų šiuo požiūriu nėra.
- Skirtingo amžiaus vaikų tėvų požiūris į aukštojo mokslo sistemą ir jos aspektus yra labai panašus, skiriasi tik tėvų, kurių vaikai yra studentai, vertinimai.
- Tėvai, kurių vaikai yra studentai, visus aukštojo mokslo aspektus vertina geriau nei kiti tėvai. Skiriasi tik materialinio aprūpinimo aukštosiose mokyklose vertinimai: jie jį vertina ženkliai blogiau negu kitos tėvų grupės.

7) Tautinių mažumų bendrijas atstovaujančių tėvų nuomonių analizė parodė:

- Vertinant atskirus švietimo aspektus dominuoja vertinimai “vidutiniškai”
- Geriau tautinių mažumų bendrijas atstovaujantys tėvai vertina švietimo kokybę ir mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybes. Blogiau vertinama švietimo reforma.
- Geriau vertinamas žemesnių ugdymo bei mokymo lygmenų prieinamumas ir prasčiau aukštesnių.
- Tautinių mažumų bendrijas atstovaujantys tėvai geriau nei tikslinė tėvų grupė apskritai vertina ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių prieinamumą, bet prasčiau nei visi tėvai vertina bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą.

8) Socialiai remiamų šeimų tėvų nuomonių apie kelis švietimo aspektus ir įvairių ugdymo bei mokymo įstaigų / mokyklų prieinamumą analizė parodė:

- Švietimo padėtį ir mokyklų (mokymo įstaigų) pasirinkimo galimybes šios grupės tėvai vertina daugiausiai “vidutiniškai”.
- Švietimo paramą socialiai remtinių šeimų vaikams socialiai remiamų šeimų tėvai taip pat vertina nelabai aukštai.
- Dauguma socialiai remiamų šeimų tėvų arba neįsivaizduoja socialiai remtinių šeimų vaikų mokymosi perspektyvų, arba jas vertina greičiau “prastai” nei “gerai”.
- Geriausiai socialiai remiamų šeimų tėvai vertina bendrojo lavinimo mokyklų prieinamumą.
- Daugelis socialiai remiamų šeimų tėvų neturi nuomonės apie profesinių mokyklų (48 %) ir aukštųjų mokyklų (44 %) prieinamumą.

- Įvairių ugdymo bei mokymo lygmenų prieinamumo vertinimai socialiai remiamų šeimų tėvų grupėje sutampa su visų tėvų vertinimais.

9) Dažniausiai iniciatyvą bendrauti su pedagogais rodo priešmokyklinės grupės vaikų tėvai – daugiau nei du trečdaliai tėvų dažnai bendrauja su pedagogais.

Pusė besimokančių vaikų (iki 10 metų amžiaus) tėvų dažnai bendrauja su mokyklos mokytojais, auklėtojais. Bendravimo intensyvumas tarp tėvų, kurių vaikai yra vyresni nei 10 metų ir pedagogų mažėja. Tėvai rodo kiek mažiau iniciatyvos būtent „sunkiuoju, pavojinguoju“ amžiaus tarpsnio periodu. Tėvai dažniau lankosi tuomet, kai yra kviečiami. Tėvų dėmesys bendravimui su mokytojais pradeda didėti artėjant mokyklos pabaigimui – abiturės egzaminams.